اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

چهارشنبه • ۱۱ آبان ۱۴۰۱ • ۷ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ • ۲ نوامبر ۲۰۲۲ • سال پنجم • شماره ۹۵۱ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

گنج‌های خراسان‌رضوی خاک می‌خورد

بسیاری از معادن خراسان رضوی مانند سنگ گچ و آهک، سنگ‌های تزئینی، خاک‌های صنعتی و کانی‌های فلزی این روزها به دلیل رکود و موانع پیش روی بهره‌برداران در این استان خاک می‌خورد. در خراسان رضوی از هزار و ۱۵ معدن دارای پروانه بهره‌برداری و شناسایی‌شده حدود نیمی از آنها نیمه‌فعال یا راکد هستند که در صورت راه‌اندازی...

۶

حذف محدودیت واردات ماشین آلات معدنی نو

معاون معادن و فرآوری مواد وزیر صنعت، معدن و تجارت، فراهم کردن زیرساخت حاکمیتی در بخش معادن و اصلاح و تکمیل اطلاعات مربوط به معادن را مهم‌ترین عملکرد معاونت خود در یکسال گذشته عنوان کرد. رضا محتشمی‌پور در نشست خبری با تاکید بر اینکه فراهم کردن زیرساخت‌های حاکمیتی در بخش معدن مهم‌ترین موضوعی بوده که در این معاونت در یکسال...

۲

یادداشت

رقابت غیرسازنده درانتظار اکتشافات فضایی

۳

تیترهای روز

فولادی‌ها زیر تیغ اتهام

توسعه از مسیر اشتباه در طول صد سال اخیر آسیب‌های غیرقابل‌جبرانی را به محیط‌زیست تحمیل کرده است. در چنین شرایطی تامین آب به بحرانی بزرگ در کشور بدل شده است؛ اما این پایان کار نیست، چراکه هر روز عمق این فاجعه بیش از قبل می‌شود. بی‌توجهی به طرح‌های آمایش سرزمین، احداث صنایع آب‌بر در مناطق کویری کشور..

۴

هوشمندسازی گره‌گشای مشکلات معادن

بخش معدن و صنایع معدنی در ماه‌های اخیر با انعقاد قراردادهایی در راستای تحقق شعار «تولید؛ دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» گام برداشته است. ارتقای صنایع معدنی کشور در حوزه فناوری‌های هوشمند با رویکرد افزایش بهره‌وری، رقابت‌پذیری و تاب‌آوری اقتصاد کشور از جمله اهداف تعریف شده در این راستاست. تا آنجا که چندی پیش سیدمهدی نیازی، معاون هماهنگی و محیط کسب‌وکار وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه فضای جدیدی برای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان در کشور بازشده از امضای...

۳

دور باطل توسعه معادن قطع می‌شود؟

۷

عکس: روزگار معدن

سرمقاله

اختلاف میان تولیدکننده و سیاست‌گذار عمیق است

ابوذر انصاری
کارشناس صنایع معدنی

صادرات به‌عنوان اصلی اساسی در مسیر توسعه تولید و بهبود عملکرد صنایع شناخته می‌شود، با این وجود، تامین نیاز بازار داخلی وظیفه دولت است. در طول سال‌های گذشته، دولتمردان و سیاست‌گذاران حمایت از صنایع را به شیوه‌های گوناگون ازجمله اعطای یارانه یا سیاست‌گذاری با هدف بهبود شرایط تولید را در اولویت خود قرار داده‌اند. هرچند همواره تولیدکنندگان نسبت به شرایط اقتصادی گلایه دارند. البته بخشی از این گلایه‌ها بجاست، اما به جرأت می‌توان گفت تولید بر مصرف‌کننده اولویت داشته است. در شرایطی که وزارت صنعت، معدن و تجارت قدمی برای حمایت از تنظیم بازار برمی‌دارد، صدای تولیدکنندگان در زنجیره فولاد بلند می‌شود. البته این تولیدکنندگان در انتقاد خود به دولت از نکاتی همچون تعارض سیاست‌گذاری دولت یاد می‌کنند. اما نمی‌توان با تکیه بر این انتقادات بجا، اصل و لزوم حمایت از مصرف‌کننده نهایی را نادیده گرفت. در طول ماه‌های گذشته، انتقادهایی از سوی فولادسازان کشور درباره سیاست‌گذاری‌های دولت برای زنجیره فولاد و محدودیت صادرات این محصولات مطرح شده است. سیاست‌هایی که به اعتقاد فعالان صنعتی و تولیدکنندگان به افت صادرات فولاد ایران در بازارهای جهانی منتهی شده است. البته بررسی آمار صادرات فولاد کشور نیز موید روند کاهشی فروش این فلز استراتژیک در بازارهای جهانی است.

ادامه در صفحه ۲

حذف محدودیت واردات ماشین آلات معدنی نو

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

معاون معادن و فرآوری مواد وزیر صنعت، معدن و تجارت، فراهم کردن زیرساخت حاکمیتی در بخش معادن و اصلاح و تکمیل اطلاعات مربوط به معادن را مهم‌ترین عملکرد معاونت خود در یکسال گذشته عنوان کرد.

به گزارش شاتا، رضا محتشمی‌پور در نشست خبری با تاکید بر اینکه فراهم کردن زیرساخت‌های حاکمیتی در بخش معدن مهم‌ترین موضوعی بوده که در این معاونت در یکسال گذشته پیگیری شده گفت: وضعیت اطلاعات معادن کشور به سطح مطلوبی رسیده است چراکه ما در بخش اطلاعات و آمار مشکلات و نقایص جدی داشتیم. به عنوان مثال در بررسی‌ها متوجه شدیم که پروانه هایی وجود دارد که بیش از ۱۰سال از صدور آنها گذشته است ولی اقدامی برای ساماندهی آنها صورت نگرفته که ما در بخش معدن پیگیر مسائل بودیم تا اطلاعات مربوطه تدقیق شود.

وی، بهبود فرآیندهای الکترونیک در سامانه کاداستر معادن را یکی دیگر از اولویت‌های پیش‌رو عنوان کرد و افزود: درحال‌حاضر هیچ‌گونه تعامل کاغذی در این بخش وجود ندارد و طراحی کنترلی صفحات اطلاعات نیز مدنظر قرار گرفته است و در بحث محدوده‌های منتسب نشده بعد از بررسی‌های صورت گرفته حدود ۱۶۰۰ محدوده پیدا کردیم که اطلاعات آن ناقص بود که باید تکمیل می‌شد.

محتشمی‌پور در ادامه ارائه گزارش عملکرد معاونت معادن وزارت صمت گفت: فعال‌سازی معادن یکی‌دیگر از اقداماتی بود که بخشی از معادن یا باید واگذار می‌شدند یا باید مسائل پروانه‌هایی که فعال نبودند حل می‌شد که هنگام بررسی‌ها حدود ۱۹ هزار پرونده شناسایی شد، که بخش زیادی از آنها به دلایل محیط‌زیستی باید بلوکه می‌شد.

وی افزود: ۱۳ هزار پرونده در لایه مزایده قرار گرفت که از این تعداد ۵۴۳۷ پروانه به مزایده رفت که برخی از آنها در حال آماده شدن هستند و امیدواریم حداکثر تا فروردین سال آینده سایر پرونده‌ها نیز به مزایده گذاشته شوند.

معاون معادن وزیر صمت کنترل و پایش معادن را مسئله دیگر حوزه متبوع خود اعلام کرد و گفت: کار نقشه برداری از محدوده‌ها شروع شده است که در این خصوص در استان خراسان‌جنوبی اقدامات خوبی صورت گرفته است.

کنترل حجم برداشت از معادن نیز موضوع دیگری بود که محتشمی‌پور مطرح کرد و گفت: به دلیل آنکه برخی معادن این مسئله را رعایت نمی‌کنند و موجب تخریب جاده‌ها می‌شوند بحث پایش سطح برداشت را مد نظر قرار داده‌ایم و درحال کنترل و نظارت هستیم.

وی تنوع و تکثر در بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های بخش معدن را یکی از آسیب‌های پیش‌روی این حوزه عنوان کرد و گفت: ما با ۲۱۷ بخشنامه در لایه‌های مختلف مواجه بودیم که بعد از پالایش آنها در نهایت یک بخشنامه واحد ۸۰ صفحه‌ای تدوین کردیم که در گام اول در تیرماه ابلاغ شد و امیدواریم تا پایان زمستان نسخه تکمیلی بخشنامه را ابلاغ کنیم.

محتشمی‌پور در مورد قیمت‌گذاری دستوری در معادن گفت: رویکرد ما در وزارت صمت این است که از قیمت‌گذاری دستوری فاصله بگیریم و در این خصوص معتقدیم بورس کالا شفافیت لازم را در بحث قیمت‌گذاری محصولات و زنجیره آنها به دست خواهد داد.

وی گفت: مهم‌ترین آسیب قیمت‌گذاری دستوری در سال‌های گذشته این بود که سود اصلی به انتهای زنجیره منتقل شد و شاهد سرمایه‌گذاری‌های متعدد و زیادی در انتهای زنجیره بودیم.

معاون وزیر صمت در این خصوص به بخش فولاد اشاره کرد و گفت: با وجود ۶۰ میلیون تن ظرفیت در پایین‌دست فولاد، سال گذشته کل تولید محصولات آن ۲۰میلیون تن بود اما باز هم فشار روی وزارتخانه برای احداث واحدهای جدید در پایین‌دست وجود داشت و اگر تمام مجموعه زنجیره فولاد در خصوص قیمت‌گذاری محصولات به توافق رسید، وزارت صمت آن را خواهد پذیرفت، اما ورودی به قیمت‌گذاری دستوری نخواهیم داشت.

محتشمی‌پور در ادامه در مورد واردات ماشین‌آلات معدنی گفت: اکنون بیش از ۱۵ هزار دستگاه ماشین‌آلات فرسوده معدنی با عمر بیش از ۲۰سال در کشور وجود دارد که باید نوسازی شوند. با توجه به اینکه به دلیل تداوم تحریم‌ها نوسازی این ناوگان و این تعداد ماشین‌آلات در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر نیست، برنامه‌ریزی شده که سالانه بین تا ۲ تا ۵۰۰ دستگاه نوسازی شود. وی افزود: مطابق مصوبه سال ۹۹ که واردات ماشین‌آلات در آن سال تقریبا ممنوع بود، فقط ۱۲۴ فقره مجوز صادر شد و این موضوع به افزایش نرخ ماشین‌آلات معدنی و همچنین گرانی نرخ خدمات آنها در کشور منجر شد.

معاون معادن وزیر صمت از برداشته شدن هر گونه محدودیت واردات ماشین‌آلات معدنی نو که زیر ۵ سال از ساخت آنها گذشته برای معدن کاران خبر داد و افزود: واردات ماشین‌آلاتی که بین ۵ تا ۱۰سال از ساخت آنها گذشته از ظرفیت واحدها تبعیت می‌کند و مقرراتی را شامل می‌شود چراکه ما علاقه‌ای نداریم معادنمان به انبار ماشین‌آلات مستعمل دنیا تبدیل شود.

به گفته محتشمی‌پور قیمت، اجاره‌بها و هزینه تعمیرات ماشین‌آلات معدنی کنترل شده و بحران مربوطه تا حدود زیادی فروکش کرده است؛ به‌طوری که مطابق بررسی‌ها خانه معدن ایران نرخ ماشین‌آلات از بهار امسال تاکنون با ۲۰ درصد افت همراه شده است.

معاون معدن وزیر صمت در ادامه به شفافیت در حصول حقوق دولتی معادن اشاره کرد و گفت: تا سال گذشته محاسبه حقوق دولتی معادن به صورت کاغذی انجام می‌شد، اما امسال این مسئله در سامانه به صورت الکترونیک انجام می‌شود که به این ترتیب علاوه بر رصد لحظه‌ای وضعیت پرداخت حقوق معادن، تخلفات در معادن کاهش و کیفیت اطلاعات معادن افزایش یافته و این مهم در تنظیم بودجه برای سال آینده تأثیر مثبت خواهد داشت.

وی در این خصوص با بیان اینکه رصد و پایش‌ها به صورت الکترونیک باعث افزایش ۱۰ درصدی حقوق دولتی معادن در یکی از استان‌ها شده است افزود: براساس سامانه کاداستر از ابتدای امسال تاکنون ۳۰ هزار میلیارد تومان محاسبه نامه برای حقوق معادن صادر شده و پیش‌بینی می‌شود که تا پایان امسال جمع حقوق دولتی اعم از حقوق دولتی امسال و تعهدات گذشته به ۳۴ هزار میلیارد تومان برسد.

محتشمی‌پور با اشاره به اینکه اعداد و ارقام مربوط به خام‌فروشی معادن به حدی کم است که می‌توانیم بگوییم خام‌فروشی در معادن نداریم گفت: بر طبق آمار، سالانه ۶۱۷ میلیون تن تولید مواد معدنی در کشور داریم که در بالاترین رقم صادرات مواد خام ۱۰میلیون تن بوده است، بنابراین سهم خام‌فروشی در معادن پایین است و عمده مواد معدنی خامی هم که صادر می‌شود موادی است که مورد نیاز فراوری در داخل نیست که ازجمله آنها می‌توان به سنگ هماتیت کم‌عیار اشاره کرد.

وی از خام‌فروشی معادن در سطح استان‌ها یاد کرد و گفت: این خام‌فروشی در سطح داخل کشور وجود دارد که به عنوان مثال معدن در یک استان وجود دارد و کارخانه فرآوری آن در یک استان یا شهرستان دیگر که منجربه اعلام خبرهای مبتنی بر خام‌فروشی در آن استان می‌شود.

محتشمی‌پور وجود ظرفیت‌های غنی در حوزه انرژی در کشور و همچنین تقاضای بالا برای مواد اولیه را ازجمله عواملی دانست که باعث می‌شود مسئله خام‌فروشی در کشور صرفه اقتصادی نداشته باشد. معاون وزیر در ادامه در خصوص تمهیدات وزارت صمت درباره تامین سوخت و انرژی واحدهای معدنی گفت: در این حوزه این موضوع مدنظر است که آیا واقعاً این نیاز سوخت تأمین شده یا خیر و همچنین اینکه بازار چه میزان نیاز به سوخت دارد. معاون معادن وزیر صمت با بیان اینکه سال گذشته کل نیاز سوخت واحدها تامین شد اما به دلیل عرضه مازوت در زمستان مشکل زیست محیطی داشتیم افزود: امسال هم برخی از مطالبات شرکت‌ها پایش شده و قول‌هایی هم گرفتیم که این موارد رفع شود و شرایط مطلوبی برای شرکت‌ها از جمله شرکت‌های سیمانی فراهم شود.

وی ادامه داد: پیشنهاداتی هم داده‌ایم ازجمله اینکه حمل مازوت در زمستان را خود شرکت پالایش پخش انجام دهد زیرا وقتی شرکت‌های سیمانی وارد حوزه حمل می‌شوند قیمت‌ها بالا می‌رود.

محتشمی‌پور سختگیری‌ها در خصوص مزایده‌ها را اقدامی مثبت دانست و گفت: مزایده‌ها باید سختگیرانه تر باشند چرا که فکر می‌کنیم یکی از دلایل راکد ماندن برخی معادن به خاطر شرایط سهل و آسانی بود که در گذشته در واگذاری‌ها صورت می‌گرفت.

وی با اشاره به تسهیل شدن فرآیند دریافت مجوزها از سازمان انرژی اتمی گفت: عمده گلوگاه در بخش اکتشاف، بحث هماهنگی بین دستگاه‌ها و دریافت مجوز است که بیش از ۸۰ درصد تقاضاها با پاسخ منفی مواجه می‌شود و به عنوان مثال در گذشته بالای ۷۰ درصد از استعلامات انرژی اتمی منفی بود که این رقم اخیرا به ۲ درصد رسیده که این اقدام برای ما بسیار مثبت و ارزشمند است.

دبیر انجمن سنگ‌آهن ایران:

صادرات مواد نیمه‌خام معدنی، مشمول معافیت مالیاتی نخواهد شد

دبیر انجمن سنگ آهن ایران گفت: در بین کارشناسان، فعالان صنعتی و معدنی درباره تبیین ماده نیمه خام نظرات مختلفی وجود دارد که وزارت صمت در نهایت لیستی به نام لیست صادراتی خام و نیمه خام به فعالان ابلاغ کرد که در این لیست، درآمدهای حاصل از صادرات مواد نیمه خام مشمول معافیت مالیاتی نخواهد شد.

سعید عسکرزاده در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به تعیین عوارض صادراتی بر مواد خام و نیم خام معدنی و تاثیر آن بر زنجیره فولاد اظهارکرد: در قانون برای مواد خام تعریف مشخص و تعیین شده وجود دارد و در موارد مختلف این تعریف بیان شده اما برای مواد نیمه خام تعریف مشخصی وجود ندارد و تقریبا واژه جدیدی است که قانونگذار هم برای آن تعریف مشخصی را بیان نکرده است.

وی با بیان اینکه تعابیر مختلفی برای ماده نیمه خام وجود دارد، گفت: تعریف مواد خام برعهده هیات وزیران و متشکل از چند نهاد گذاشته شده است ولی در قانون بودجه ۱۴۰۱ به کلمه خام و نیمه خام هم اضافه شده است و آنچه که درحال‌حاضر به عنوان لیست مواد خام و نیمه خام معدنی آمده، براساس قانون بودجه ۱۴۰۱ است و قاعدتا اگر این موضوع در قانون بودجه ۱۴۰۲ تاکید نشود، دوباره متن مصرح قانون خواهد گفت.

این فعال معدنی تصریح کرد: نظرات مختلفی در بین کارشناسان، فعالان صنعتی و معدنی درباره تبیین ماده نیمه خام وجود دارد که وزارت صمت در نهایت لیستی به نام لیست صادراتی خام و نیمه خام به فعالان ابلاغ کرده است که در این لیست درآمدهای حاصل از صادرات مواد نیمه خام مشمول معافیت مالیاتی نخواهد شد.

دبیر انجمن سنگ آهن ایران، حذف عوارض صادراتی برای برخی محصولات فولادی را در اصل، همان معافیت مالیاتی بر محصولات فولادی ذکر کرد و گفت: در مواردی از قانون گفته شده از درآمد بنگاه‌های اقتصادی نباید مالیات گرفته شود و مالیات با ضریب صفر محاسبه می‌شود که یکی از این موارد، معافیت مالیاتی موضوع صادرات محصولات و کالاهاست و اگر کالا یا محصولی در داخل عرضه شود و به فروش برسد مشمول مالیات بر درامد می‌شود اما اگر کالا به خارج از کشور صادر شود معاف از مالیات بر درآمد خواهد بود.

با امضای تفاهم‌نامه همکاری با ایمیدرو انجام شد:

مشارکت گل‌گهر و ایمیدرو در تولید فولاد سبز

تفاهم‌نامه دستیابی به دانش فنی معدنکاری سبز و تولید فولاد سبز، بین ایمیدرو، گل‌گهر و شرکت‌های بزرگ زنجیره تولید فولاد کشور با حضور رئیس هیات عامل ایمیدرو و نمایندگان این شرکت‌ها امضا شد.

به گزارش معدن‌نامه، از اهداف این تفاهم‌نامه می توان به همکاری جهت تعریف و اجرای پروژه‌های پژوهشی کاربردی و احداث واحد نیمه صنعتی برای تولید فولاد سبز، ازجمله همکاری درتدوین فراخوان‌ها، داوری، انتخاب پژوهشگر، نظارت بر گزارش‌های دریافتی پروژه‌ها و همکاری در خصوص احداث پایلوت نیمه صنعتی فولاد سبز اشاره کرد.

گفتنی است با رویکرد شرکت گل‌گهر در معدنکاری سبز در زمینه کاهش مخاطرات زیست‌محیطی فعالیت‌های معدنی و همچنین توجه به کاهش استفاده از منابع انرژی تجدیدناپذیر در فرآیندهای تولیدی، موجب تعریف پروژه‌های تحقیقاتی و اجرایی متعددی در این زمینه شده است. درحال‌حاضر نیز کارخانه‌های بازیابی آب جهت کاهش اتلاف منابع و بازچرخانی آب و همچنین پروژه نیروگاه خورشیدی ۴۰ مگاواتی جهت تولید برق پاک و مصرف آن در فرآیندها در گل‌گهر درحال اجرا است. قابل ذکر است مشارکت شرکت‌های بزرگ در امضا این تفاهم‌نامه جهت تعریف پروژه‌های تحقیقاتی آینده‌نگرانه و اجرای پایلوت طرح فولاد سبز، می‌تواند به راه‌حل‌های عملیاتی جهت کاهش مصارف منابع تجدیدناپذیر انرژی و کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی منجر شود.

لزوم حرکت به سمت کربن صفر در معدنکاری

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: امروز معدن‌کاری سبز و تولید فولاد سبز جزو دغدغه‌های کشورهای پیشروی معدنی و اتحادیه اروپا است و ما نیز باید بتوانیم به سمت کربن صفر و ضایعات صفر در معدن‌کاری حرکت کنیم.

به گزارش ایرنا، وجیه‌اله جعفری در مراسم امضای تفاهمنامه همکاری معدن‌کاری سبز بین ایمیدرو و شرکت‌های منتخب افزود: زنجیره فولاد در کشورمان در مقایسه با سایر زنجیره‌های فلزی از رشد کافی برخوردار بوده و از نظر بومی‌سازی، به‌کارگیری فناوری، توازن و سرمایه‌گذاری وضعیت بهتری دارد.

مدیرعامل ایمیدرو با اشاره به برنامه‌ریزی برای دستیابی به ظرفیت ۵۵ میلیون تنی در فولاد، خاطرنشان کرد: در حدود ۳سال مانده تا افق ۱۴۰۴ اکنون ۴۵ میلیون تن ظرفیت ایجاد شده و به تولید ۳۰ میلیون تنی دست یافته‌ایم؛ بنابراین دستیابی به هدف چشم‌انداز دور از دسترس نیست.

جعفری ادامه داد: با وجود اقدامات مثبت انجام شده، اما در تامین مواد اولیه همچنان نگرانی وجود دارد و علاوه‌بر آن باید به موضوع معدن‌کاری سبز، تولید فولاد سبز، کربن صفر و ضایعات صفر که مدنظر اتحادیه اروپا است توجه ویژه داشته باشیم.

وی تاکید کرد: باید در طراحی‌ها، تامین ماشین‌آلات و فناوری‌ها به این سمت و سو حرکت کنیم و همگام با دیگر کشورهای پیشرو باشیم تا در آینده وضعیت خوبی در زنجیره فولاد شاهد باشیم.

در ادامه غلامرضا ملا طاهری مدیر آموزش، پژوهش و فناوری ایمیدرو گفت: بر اساس پژوهش ایمیدرو و دانشگاه شهید بهشتی تولید و انتشار کربن سالیانه ۲ میلیون تن است که شرکت‌های فولادی و آلومینیومی بیشترین سهم را در آن دارند.

وی گفت: پیش‌بینی می‌شود تولید و انتشار کربن تا سال ۱۴۰۹ به ۱۸ میلیون تن برسد.

ملا طاهری تصریح کرد: با توجه به پروتکل‌های بین‌المللی و مطرح شدن بحث مالیات کربن، توسعه فناوری‌ها در این زمینه یک ضرورت انکارناپذیر است.

وی اظهار کرد: در این راستا ایمیدرو سه پروژه امکان‌سنجی تولید فولاد سبز، امکان‌سنجی پیاده‌سازی مفاهیم معدن‌کاری سبز و توسعه و به‌کارگیری فناوری‌های نوین برای جذب و ذخیره‌سازی دی‌اکسیدکربن در کارخانه‌های احیا مستقیم را دنبال می‌کند.

سرمقاله

اختلاف میان تولیدکننده و سیاست‌گذار عمیق است

ادامه از صفحه اول

تداوم حمله نظامی روسیه به خاک اوکراین یکی از مهم‌ترین دلایل افت صادرات فولاد کشور به بازارهای جهانی است، چراکه به‌دنبال ادامه‌دار شدن این جنگ و تحریم صنایع روسیه از سوی کشورهای اروپایی، فولادسازان روس اقدام به ارزان‌فروشی محصولات خود در بازار جهانی کردند؛ بدین ترتیب سهم ایران در بازار رقابت جهانی کاسته شد علاوه بر این در ماه‌های گذشته شاهد بروز رکود در دنیا و به‌ویژه در اقتصادهای بزرگ جهان بودیم. این رکود عملا از میزان تقاضا برای خرید محصولات فلزی و فولادی در دنیا کاسته است. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد رکود اقتصادی در چین به‌شدت گسترده بوده است. این در حالی است که چین به‌عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده فولاد دنیا مطرح می‌شود، درنتیجه افت مصرف این فلز استراتژیک در چین به‌منزله کاهش مصرف آن در دنیا خواهد بود. در چنین شرایطی، از رونق فروش فولاد ایران در بازار جهانی نیز کاسته شده است.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که تعرفه یا عوارض از مهم‌ترین ابزارهای دولت برای تنظیم بازار داخلی هستند. وضع عوارض صادراتی تا حدودی در کنترل قیمت زنجیره فولاد موثر بود، اما این اثرگذاری مطابق انتظار نبود. همین موضوع درنهایت مانع تداوم اجرای این سیاست از سوی دولت شد.

البته چالش‌های حاکم بر زنجیره فولاد و تنظیم بازار این فلز، به مراتب گسترده است. با این وجود متاسفانه وزارت صنعت، معدن و تجارت در این بازه زمانی نتوانست سیاست واحدی را برای تنظیم بازار داخلی اتخاذ کند و همین موضوع کارآیی طرح‌های پیشنهادی وزارتخانه برای تنظیم بازار را تحت‌تاثیر قرار داده است.

در واقع باید اذعان کرد که وزارت صنعت، معدن و تجارت در طول چند سال گذشته نتوانسته گفتمان مشترکی را با فولادسازان بسازد. همین تقابل نیز خود به چالش‌های حاکم بر این زنجیره بیش‌ازپیش می‌افزاید.

در شرایطی که میزان تولید و عرضه یک محصول در بازار داخلی به مراتب بالاتر از نیاز داخلی است، وضع عوارض صادراتی یا سایر محدودیت‌های حاکم بر فرآیند تجارت این محصول، تاثیر چندانی بر تنظیم بازار داخلی نخواهد داشت. از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشت کرد که چالش‌های حاکم بر زنجیره فولاد و اختلافات میان تولیدکنندگان با سیاست‌گذاران ریشه‌دار هستند؛ بنابراین انتظار می‌رود در سایه مذاکرات تعاملی، راه‌حلی سازنده برای رفع این مشکلات اندیشیده شود.

خبر

برنامه تکمیل و بهره‌برداری از ۲۵ طرح معدن و صنایع معدنی

تکمیل و بهره‌برداری از ۲۵ طرح معدن و صنایع معدنی در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ در راستای اقدامات توسعه‌ای و راهبری ایمیدرو، صورت می‌گیرد. به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، مجموع سرمایه‌گذاری طرح‌های معدن و صنایع معدنی این مدت به ۲ میلیارد دلار می‌رسد. با بهره‌برداری از طرح‌های توسعه‌ای در نقاط مختلف کشور در مدت یاد شده، اشتغالزایی آن به بیش از ۵۵۰۰نفر به طور مستقیم می‌رسد. تجهیز معدن و احداث کارخانه سرب و روی مهدی‌آباد، فولاد سفیددشت، پروژه فولاد قائنات، راه‌اندازی ۲پست اسکله منطقه ویژه اقتصادی پارسیان، احداث کارخانه طلای هیرد، احداث واحد بریکت‌سازی فولاد شادگان و تعدادی از طرح‌های توسعه‌ای شرکت ملی مس از پروژه‌های شاخص حوزه معدن و صنایع معدنی در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ است که با راهبری ایمیدرو عملیاتی و تکمیل می‌شوند.

کارشناسان بر استفاده از توان دانش‌بنیان‌ها در حوزه معدن تاکید دارند

هوشمندسازی گره‌گشای مشکلات معادن

مرضیه احقاقی

بخش معدن و صنایع معدنی در ماه‌های اخیر با انعقاد قراردادهایی در راستای تحقق شعار «تولید؛ دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» گام برداشته است. ارتقای صنایع معدنی کشور در حوزه فناوری‌های هوشمند با رویکرد افزایش بهره‌وری، رقابت‌پذیری و تاب‌آوری اقتصاد کشور از جمله اهداف تعریف شده در این راستاست.

تا آنجا که چندی پیش سیدمهدی نیازی، معاون هماهنگی و محیط کسب‌وکار وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه فضای جدیدی برای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان در کشور بازشده از امضای تفاهمنامه چهارجانبه توسعه فناوری‌های هوشمندسازی در بخش معدن و صنایع معدنی خبر داد و گفت: از ابتدای امسال، تعامل مطلوبی بین نهادهای دولتی در راستای تحقق شعار سال و توسعه اقتصاد دانش‌بنیان برقرار شده است. به‌گفته معاون هماهنگی و محیط کسب‌وکار وزارت صنعت، معدن و تجارت، این وزارتخانه باتوجه به ابعاد حوزه فناوری و نوآوری، یکی از نهادهای پیشران و پیشرو در توسعه اقتصاد دانش‌بنیان است.«روزگارمعدن» در این گزارش به مزایای استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان حوزه فناوری‌های معدنی پرداخته است.

عصر بهره‌برداری هوشمند

مجله فوربس تخمین زده تا سال ۲۰۳۵، به عصر بهره‌برداری هوشمند در حوزه معدن خواهیم رسید و استخراج مواد از طریق فناوری‌های دیجیتال مانند هوش مصنوعی سالانه بین ۲۹۰ تا ۳۹۰ میلیارد دلار برای تولیدکنندگان مواد خام معدنی صرفه‌جویی ایجاد خواهد کرد. به این ترتیب در بخش صنایع معدنی جهان نیز به‌طور فزاینده‌ای از هوش مصنوعی برای به‌کار بردن روش‌های نوآورانه، بهینه‌سازی فرآیندها، تصمیم‌گیری‌های درست و بهبود ایمنی محیط استفاده می‌شود. با توجه به روند موجود جهانی، هوشمندسازی در معدن و صنایع معدن کشور در چه جایگاهی قرار دارد و چه روندی را در پیش خواهد گرفت؟

عکس: روزگار معدن

> مجله فوربس تخمین زده تا سال ۲۰۳۵، به عصر بهره‌برداری هوشمند در حوزه معدن خواهیم رسید

براساس آمار، بیش از هزار معدن در سطح کشور با فناوری قدیمی در حال فعالیت است. این معادن هم در حوزه عملیات و هم میزان برداشت معادن و همچنین به لحاظ ایمنی، نیاز به توسعه و هوشمندسازی دارند.

تولید دانش‌بنیان و الزامات حمایتی

امیرحسین کاوه، فعال صنعتی در گفت‌وگو با«روزگارمعدن» در ارزیابی و راه تحقق شعار تعیین‌شده برای امسال با عنوان «تولید؛ دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» گفت: تولید نقشی اساسی در بهبود شرایط صنعتی و رشد اقتصادی داشته و پیامدهای مثبت متعدد دیگری را هم در سایر حوزه‌ها به‌دنبال دارد. بر همین اساس نیز تولید در سال‌های گذشته به‌عنوان مهم‌ترین کلیدواژه برای نام‌گذاری شعار سال مطرح بوده است.

وی افزود: در این میان، دانش و نوآوری در جهان پر از تغییرات سریع امروز نیز از جمله مهم‌ترین الزامات و عوامل پیشرفت در عرصه صنعت به‌شمار می‌رود. در واقع شکوفایی صنعتی در هر کشوری، علاوه بر نیاز به ایجاد و توسعه زیرساخت‌هایی همچون ثبات و بهبود مستمر شاخص‌های کلان اقتصادی، حرکت در مسیر امنیت سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، جذاب کردن فعالیت‌های تولیدی و صنعتی نسبت به فعالیت‌های غیرمولد و...؛ مستلزم ایجاد و توسعه بسترهای لازم جهت تحقیق و توسعه، نوآوری، خلق ایده، تجاری‌سازی، صادرات و حضور در بازارهای رقابتی جهانی و در واقع خلق ارزش‌افزوده بالا از طریق بنگاه‌های دانش‌بنیان است.

کاوه در ادامه اظهار کرد: در این راستا، رویکرد حرکت در مسیر افزایش، رشد و توسعه و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، تقریبا در ۲ دهه اخیر به شکل جدی در دستور کار تصمیم‌گیران صنعت و اقتصاد کشور قرار گرفته، تا جایی‌که قانون حمایت از شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری و اختراعات در سال ۱۳۸۹ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. در این قانون مواردی مانند ایجاد صندوق نوآوری و شکوفایی و ارائه تسهیلات مالی و معافیت‌های مالیاتی و گمرکی و... به شرکت‌های دانش‌بنیان، درج شده و ده‌ها برنامه حمایتی دیگر نیز از شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان از طریق معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و براساس ضوابط مشخص، پیگیری شده است.

وی در ادامه بیان کرد: تازه‌ترین اقدام در بخش قوانین حمایتی نیز طرح جهش تولید دانش‌بنیان است. این طرح اواخر سال گذشته در مجلس شورای اسلامی مصوب شده است؛ حال چنانچه طرح یادشده توسط شورای نگهبان تایید شود، به‌عنوان قانون لازم‌الاجرا خواهد بود. هرچند باید ضمانت اجرایی دقیق این طرح نیز مدنظر قانون‌گذار قرار گیرد.

این فعال صنعتی در ادامه خاطرنشان کرد: اما نکته حائز اهمیت این است که براساس شعار سال ۱۴۰۱، نگاه تولید دانش‌بنیان، نگاهی علمی و فناورانه به تمامی عرصه‌های تولید است که با کاهش هزینه تولید و نرخ تمام‌شده، زمینه افزایش کیفیت، رقابت‌پذیری هرچه بیشتر و رشد صادرات محصولات دانش‌بنیان را فراهم می‌کند. کاوه گفت: در واقع باید مفهوم دانش‌بنیان در نگاه عموم و براساس تعریف مرتبط در قانون حمایت از این شرکت‌ها که در سال ۱۳۸۹ تنظیم‌شده، از توجه به شرکت‌های کوچک در حوزه فناوری‌های برتر یا تولید نرم‌افزارهای خاص، اصلاح و بروزرسانی شود.

علاوه بر این، نقش شرکت‌های بزرگ در زمینه طراحی و ساخت محصولات موردنیاز وارداتی با تکیه بر دانش، خلق ایده و نوآوری و در نهایت رشد اشتغالزایی در دیدگاه یادشده موردتوجه قرار گیرد و امتیازات و تسهیلات مرتبط در قوانین حمایتی به شرکت‌های بزرگ نیز تسری پیدا کند یا توسعه بیشتری یابد.

وی در ادامه اظهارکرد: از دیگر نکات مهم در این حوزه، برنامه‌محوری در تدوین نیازهای فناورانه و محصولات راهبردی در صنایع گوناگون است تا از یک‌سو از اتلاف منابع جلوگیری شود و از سوی دیگر، زمینه خودکفایی و تعمیق ساخت داخل را فراهم کند. در همین حال، ضمن جلوگیری از خروج ارز از کشور در نهایت زمینه‌ساز تقویت و گستردگی محصولات تکمیلی باشد. در ادامه امکان خودکفایی بیشتر و تعمیق ساخت داخل را فراهم خواهد کرد و ضمن جلوگیری از خروج ارز از کشور در نهایت سبب تقویت و گستردگی محصولات تکمیلی زنجیره‌های صنایع گوناگون مانند نفت، گاز، معدن، فولاد، پتروشیمی و... شود. در این راستا نیز در طرح جهش تولید دانش‌بنیان، مصوب شده دولت فهرست اقلام استراتژیک که خلأ تولید داخلی دارند را تهیه کرده و فراخوان‌های مرتبط برای طراحی و تولید آنها انجام شود. بدین‌ترتیب نقش شرکت‌های بزرگ نیز پررنگ‌تر از قبل خواهد شد.

این فعال صنعتی در پایان تاکید کرد: در این مسیر و برای تحقق اهداف یادشده توجه به نظرات تشکل‌های اقتصادی و انجمن‌های علمی کشور می‌تواند رهگشا باشد.

فولاد همگام با شعار سال

غلامرضا خلیقی، فعال حوزه فولاد که تجربه مدیریت در یکی از شرکت‌های فولادی را در کارنامه کاری خود دارد در گفت‌وگو با«روزگارمعدن» درباره نحوه تحقق شعار سال و استفاده از توان دانش‌بنیان‌ها در صنعت فولاد، اظهار کرد: توسعه صنعت فولاد براساس برنامه‌ای از پیش تعیین‌شده در حال اجراست. حرکت در مسیر اجرای اهداف سند چشم‌انداز توسعه ۱۴۰۴ صنعت فولاد به‌منزله توجه این صنعت به ظرفیت‌های تولید است. در چشم‌انداز یادشده، ایجاد ظرفیت برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد هدف‌گذاری شده و بر همین اساس نیز فعالان این صنعت در طول سال‌های گذشته به سمت تحقق تولید ۵۵ میلیون تن فولاد پیش رفته‌اند.

وی افزود: توجه به تولید و ارتقای شاخص‌های مرتبط با آن در طول سال‌های گذشته نیز موردتوجه سیاست‌گذاران بوده و بر همین اساس در یک دهه گذشته، تولید یکی از ارکان شعارهای انتخاب شده برای سال بوده است. علاوه بر این، برنامه افزایش ظرفیت و تولید در دستور کار فعالان صنعت فولاد در سال‌های اخیر بوده است. این رشد تولید در سال گذشته نیز هدف‌گذاری شد؛ با این وجود، محدودیت‌های موجود در مسیر فعالیت صنایع از جمله قطع برق و گاز مانع تحقق این هدف شد، تا جایی‌که در حال‌حاضر تخمین زده می‌شود حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد از میزان تولید واحدهای فولادی کشور در طول سال ۱۴۰۰، کاسته شده است.

خلیقی با اشاره به عملکرد واحد تحت مدیریت خود گفت: میزان تولید ما نیز حدود ۶ درصد کاسته شد. این افت تولید در سایه توقف تولید برای ۱۲۰ شیفت کاری یعنی حدود یک ماه و ۱۰ روز کامل ایجاد شد. البته تمام تلاش خود را برای جبران این توقف‌ها به‌کار بستیم، اما با توجه به محدودیت در تامین برق و گاز، به ناچار از برنامه تولید بازماندیم. این فعال صنعت فولاد در ادامه اظهارکرد: تمام فعالان صنعتی در یک سال گذشته تلاش کردند با اجرای تمهیدات گوناگون بخشی از این روند کمبود و توقف تولید را جبران کنند تا بر مشکلات فائق آیند، اما در حالت کلی و با توجه به شرایط، این فعالان صنعتی متحمل خسارت‌های متعددی شدند. خلیقی گفت: امسال نیز از یک‌سو تولید و افزایش آن موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گرفته و از سوی دیگر، واحدهای فولادی کشور برنامه دارند تا میزان تولید خود را افزایش دهند. با این وجود، تحقق افزایش تولید مستلزم تامین زیرساخت‌های موردنیاز ازسوی دولت است. در واقع تامین انرژی موردنیاز برای تداوم تولید در سال جاری به‌عنوان چالشی جدی در مسیر فعالیت صنعتگران مطرح می‌شود. وی در ادامه خاطرنشان کرد: در طول سال‌های گذشته، فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان موردتوجه قرار گرفته است. صنعت فولاد نیز به سمت استفاده از توان و ظرفیت مجموعه‌های دانش‌بنیان پیش رفته تا با تکیه بر این ظرفیت بر مشکلات و چالش‌های خود فائق آید. بدون تردید با تکیه بر توان شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توان در مسیر بهبود شرایط تولید، بهره‌وری هرچه بیشتر و همچنین کاهش مصرف انرژی گام برداشت. این فعال صنعت فولاد گفت: در حال‌حاضر بسیاری از شرکت‌های فولادی کشور به‌دنبال آن هستند تا با حمایت از مجموعه‌های دانش‌بنیان به سمت ارتقای تکنولوژی‌های تولید خود پیش بروند و در این مسیر سرمایه‌گذاری کرده‌اند. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که بسیاری از تکنولوژی‌های نوین زمینه کاهش مصرف انرژی را فراهم می‌کند و حتی به‌منزله حمایت از محیط‌زیست نیز خواهد بود. وی درباره موضوع اشتغال‌آفرینی که در شعار سال ۱۴۰۱ به آن اشاره شده، اظهارکرد: ارتقای ظرفیت تولید به‌منزله ایجاد موقعیت‌های شغلی جدید است. در همین حال، توجه به شاخصه‌های تولید و حفظ آن نیز خود زمینه تداوم و استمرار موقعیت‌های شغلی ایجاد شده در کشور را فراهم می‌کند. بنابراین انتظار می‌رود در سال جاری با به نتیجه رسیدن طرح‌های توسعه در صنعت فولاد، شاهد رشد اشتغالزایی در کشور باشیم. خلیقی در پایان تاکید کرد: ۳ شاخصه یادشده یعنی «تولید، دانش‌بنیان‌ها و اشتغال‌آفرینی» در کنار هم معنی می‌یابند. تولید و توسعه ظرفیت‌های آن به‌منزله اشتغال‌آفرینی است. در همین حال، ارتقای تولید ایجاب می‌کند تا از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان و توان تخصصی این مجموعه‌ها استفاده شود؛ بنابراین انتظار می‌رود در سایه توجه به شاخصه‌های یادشده و تلاش برای تحقق آنها در سال جاری شاهد رشد و شکوفایی اقتصادی کشور باشیم.

سخن پایانی

سیاری از کارشناسان بر این باورند که برای تحقق شعار تولید دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین باید به نیروهای فعال در حوزه دانش‌بنیان، تسهیل فضای کسب‌وکار این حوزه و مرتبط‌سازی آن با زنجیره ارزش و بازارهای جهانی توجه شود.

تقویت حوزه دانش‌بنیان نیازمند توجه ویژه و اقدامات پیوسته چندساله است و آینده تولید و اقتصاد در ایران و جهان بر پایه همین تولیدات دانش‌بنیان است؛ بنابراین می‌توان ۳ راهبرد اساسی را برای تحقق نام‌گذاری سال موردتوجه قرار داد. نخستین راهبرد، توجه به نیروهای انسانی ارزشمند و فعال در حوزه دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌هاست. لزوم تسهیل شرایط برای فعالیت اکوسیستم‌های دانش‌بنیان در کشور دومین راهبرد اساسی برای تحقق شعار سال است که به‌گفته کارشناسان، این حمایت‌ها باید در زمینه‌های گوناگون از حمایت‌های مادی و معنوی تا تسهیل در صدور مجوزها باشد. راهبرد سوم نیز ایجاد ارتباط بین تولیدات دانش‌بنیان با زنجیره ارزش تولید و تجارت است و باید تلاش کنیم زمینه ورود تولیدات دانش‌بنیان کشور به بازارهای جهانی فراهم شود.

تهیه بسته سرمایه‌گذاری برای فعال‌سازی ۴۰۰ معدن راکد

وزارت صمت در یکسال اخیر اقدامات مهمی را در حوزه معدن آغاز کرده است که از آن جمله می‌توان به آغاز مزایده برای بیش از ۵۳۰۰ پروانه اکتشاف و مجوز برداشت معدن برای کل کشور و در ۴ گروه اشاره کرد. به گزارش فارس، با توجه به ضرورت جبران عقب ماندگی‌های حوزه معدن و ارتقا سهم معدن در اقتصاد ملی، اقدامات مهمی را وزارت صمت در حوزه معدن آغاز کرده است، از جمله آنها می‌توان به آغاز مزایده برای بیش از ۵۳۰۰ پروانه اکتشاف و مجوز برداشت معدن برای کل کشور و در ۴ گروه اشاره کرد. گروه اول استان‌های بوشهر، خراسان جنوبی، خراسان رضوی، خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان، گلستان، مازندران، هرمزگان که تاریخ انتشار آگهی مزایده ۱۶ مهر ۱۴۰۱ و تاریخ بازگشایی پاکات آن ۱۴ آبان ۱۴۰۱ است. گروه دوم استان‌های اردبیل، ارسال و ماکو، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، زنجان، قزوین، کردستان، گیلان که تاریخ انتشار آگهی ۳۰ مهر ۱۴۰۱ و تاریخ بازگشایی پاکات ۲۸ آبان ۱۴۰۱ است. گروه سوم استان‌های اصفهان، ایلام، چهار محال و بختیاری، خوزستان، کرمانشاه، لرستان، همدان، یزد که تاریخ انتشار آگهی ۱۴ آبان ۱۴۰۱ و تاریخ بازگشایی پاکات ۱۲ آذر ۱۴۰۱ است. و گروه چهارم استان‌های سمنان، تهران، مرکزی، قم، جنوب استان کرمان، کرمان، کهگیلویه و بویراحمد، البرز و فارس که تاریخ انتشار آگاهی ۲۸ آبان ۱۴۰۱ و تاریخ بازگشایی پاکات ۲۶ آذر ۱۴۰۱ است. همچنین آغاز پروژه اکتشاف و پی جویی در کل مناطق امید بخش و با احتمال وجود ذخایر معدنی کل کشور تا پایان سال ۱۴۰۴ که از سال گذشته شروع شده و در خراسان جنوبی و با کشف ذخایر عظیم و بسیار ارزشمند مواد فلزی جدید و عناصر مهم به اتمام رسیده است. اکتشاف هوایی دوره‌های قبلی در فاصله‌های ۷.۵ کیلومتری و برای شناسایی حدود ۲۰ماده معدنی بوده که در برنامه جدید اکتشاف در فاصله‌های ۲۰۰متری و برای شناسایی بیش از ۴۰ ماده معدنی صورت می‌پذیرد. پروژه هوشمندسازی معدن در حوزه اکتشاف، استخراج و بهره‌برداری با تجهیزات نوین مانند پهپاد آغاز شده است. بازسازی و نوسازی و تامین ماشین آلات معادن و حمایت از تعمیق ساخت داخل این ماشین‌آلات (نظیر تولید دامپ تراک ۶۰ تنی) از جمله اقدامات دیگر وزارت صمت است. شفاف‌سازی و ساماندهی نظام حقوق دولتی معادن از طریق سامانه جامع تجارت برای احقاق حقوق انفال عمومی و تامین سهم استان‌ها و مناطق معدنی از دیگر برنامه‌ای وزارت صنعت، معدن و تجارت است. تهیه و اجرای بسته‌های سرمایه‌گذاری برای احیا و فعال‌سازی مجدد ۴۰۰معدن راکد نیز از جمله برنامه هایی که وزارت صمت داشته است. تعریف بسته‌های سرمایه‌گذاری برای واگذاری معادن و محدوده‌های در اختیار دولت و مردمی شدن فعالیت‌های معدنی نیز از درگیر فعالیت‌های وزارت صمت در حوزه معدن است که در این‌باره می‌توان به پروژه مس جانجا در سیستان و بلوچستان اشاره کرد. پیگیری از مراجع استعلامی مرتبط با حوزه معدن (به ویژه محیط‌زیست و منابع طبیعی) برای رفع موانع مرتبط با فعالیت‌های معدنی که منجربه بهبود پاسخ‌دهی آنها شده است (در دوره قبل پاسخ استعلامات ۳ درصد بوده که درحال‌حاضر به ۳۰ درصد افزایش یافته است). این گزارش می‌افزاید تا قبل از اصلاح مقررات واگذاری و مزایده معادن صرفا اهلیت مالی شرکت‌کنندگان بررسی می‌شد و در بسیاری از موارد افراد فاقد اهلیت فنی، معادن را در اختیار می‌گرفتند که سرانجام آن واسطه‌گری یا تعطیلی معادن بود. ولی با اصلاح مقررات و در شرایط فعلی اهلیت فنی هم ملاک عمل قرار گرفته که موجب می‌شود افراد دارای واحدهای فرآوری در اولویت‌گذاری قرار گیرند و نتیجه این کار حذف واسطه گری و جلوگیری از تعطیلی و راکد شدن معادن کوچک و متوسط است.

یادداشت

رقابت غیرسازنده در انتظار اکتشافات فضایی

آرش ابراهیم‌آبادی
استاد دانشگاه

بیش از نیم قرن پیش در دوران آپولو و اسپوتنیک رقابت فضایی برای تسلط بر فضای ماورای زمین شروع شد. در آن زمان ایالات‌متحده و اتحاد جماهیر شوروی بر بعضی اصول و مبانی اولیه برای ادامه فعالیت‌های فضایی توافق کردند.

امروزه باز شاهد آغاز دور جدیدی از رقابت‌های فضایی هستیم، اما با این تفاوت که از شرایط فعلی بوی خطر هم به‌مشام می‌رسد. موضوع به هماهنگی و همکاری نداشتن چین و امریکا در زمینه فعالیت‌های فضایی و اکتشافات برمی‌گردد که می‌تواند منجر به رقابت غیرسازنده و درگیری بر سر استخراج بالقوه صدها میلیارد دلار منابع از فضا و به‌ویژه از ماه بینجامد. هریک از طرفین قوانین یکدیگر را خلاف منافع خود می‌دانند، به‌ویژه آنکه چین به‌تازگی ایستگاهی فضایی با فناوری‌های پیشرفته راه‌اندازی کرده که به رقابت‌ها دامن زده است. نتیجه این ژئوپلتیک فضایی که تا پیش از این به نفع بشر تمام می‌شد، در حال حاضر بازتابی از رقابت‌ها و کشمکش‌های روی زمین است که در یک سوی آن، ایالات‌متحده و هم‌پیمانانش قرار دارند و در سوی دیگر چین و روسیه ایستاده‌اند.

چین طرف مقابل را به تلاش برای ایجاد ناتوی فضایی متهم می‌کند و دلیل آن را ارائه پیش‌نویس توافقنامه آرتمیس از سوی ایالات‌متحده‌امریکا، بدون مشارکت دادن چین عنوان می‌کند. در سال ۲۰۲۰ کشورهای استرالیا، کانادا، ایتالیا، ژاپن، لوکزامبورگ، امارات‌عربی‌متحده و بریتانیا توافقنامه‌ای را با امریکا به‌امضا رساندند تا براساس آن و در چارچوب یک رژیم حقوقی جدید، بتوانند موج تازه‌ای از اکتشاف را در ماه و سایر ستارگان را آغاز کنند و مجوز ایجاد یک «منطقه امن» برای بهره‌برداری از منابع فرازمینی را به‌دست آورند. ناسا قصد دارد که با همکاری دیگر کشورهای عضو این توافق، از سال ۲۰۲۳ میلادی اقدام به ساخت یک «مینی‌ایستگاه» و استقرار آن در مدار ماه کند. همچنین اعلام شده که در سال ۲۰۲۴ میلادی، ۲ فضانورد امریکایی که یکی از آنها زن است، در چارچوب ماموریت آرتمیس ۳ به ماه سفر خواهند کرد. وقوع جنگ میان روسیه و اوکراین هم به اختلافات و رقابت‌های جبهه شرق و غرب دامن زد که تاثیرات آن خواه و ناخواه بر فعالیت‌های فضایی هم اثر گذاشته است.

● اما آیا قوانین بین‌المللی برای کنترل فعالیت‌های بشر در فضا وجود دارد؟

نیم قرن پیش، ایالات‌متحده‌امریکا و اتحاد جماهیر شوروی مجموعه‌ای از قوانین را در سازمان ملل متحد مطرح کردند و اصول و چارچوبی را برای اداره و ادامه نسل بعدی فعالیت‌های فضایی وضع کردند. در حال حاضر همان‌طور که چین و روسیه روی زمین تعامل خوبی با جبهه غرب ندارند، به نظر می‌رسد در برنامه‌های فضایی و قوانین وضع‌شده هم به یکدیگر بی‌اعتماد هستند. البته هریک از طرفین دلایل خاص خود را دارند. به‌عنوان مثال، در سال ۲۰۱۱ در ایالات‌متحده قانونی به‌امضا رسید که ناسا را از تعامل با همتای چینی منع می‌کرد. علاوه بر این، چین از همکاری در ایستگاه فضایی بین‌المللی کنار گذاشته شد و این امر چین را بر آن داشت که به‌دنبال ساخت ایستگاه فضایی خود برود. پس از وقوع جنگ اوکراین، کشور روسیه هم از قطع همکاری فضایی در ایستگاه بین‌المللی خبر داد. از سوی دیگر، این کشور از پروژه‌های فضایی مشترک با اروپا هم کنار گذاشته شد. این اتفاقات همه و همه، موجب عمیق‌تر شدن اختلافات شرق و غرب شده است و از آنجا که اختلافات و دیدگاه‌های متفاوتی درباره نظام فضایی در روی زمین وجود دارد، انتظار نمی‌رود به‌زودی قانونی جامع و مورداقبال همه طرف‌ها تدوین شود. در سایه فقدان چنین قانونی برای کنترل فعالیت‌های فضایی، طرفین یکدیگر را به زیاده‌خواهی و نقض قوانین متهم می‌کنند. به عنوان مثال، چندی پیش پکن ادعا کرده بود که ماهواره‌های اسپیس X به ایستگاه فضایی چین بسیار نزدیک شده‌اند که ممکن است خطرآفرین باشند و از طرف دیگر هم غرب چین را به‌دلیل ورود کنترل‌نشده راکت ۲۱ تنی به جو زمین موردانتقاد شدید قرار داد. در حال حاضر امریکا در حال نوشتن پیش‌نویس طرحی برای استخراج معادن در کره ماه است که همان‌طور، پیش از این هم اشاره شد به توافقنامه آرتمیس شهرت دارد. این توافقنامه براساس معاهده فضای ماورای جو زمین در سال ۱۹۶۷ پایه‌گذاری شده است. چین و روسیه مخالفت خود را به‌دلیل مشارکت ندادن آنها در فرآیند تصمیم‌گیری اعلام کرده‌اند. به علاوه، این پیش‌نویس به‌صورت رسمی با متحدان امریکا در میان گذاشته نشده،اما تاکنون حدود ۱۹ کشور از این توافقنامه حمایت کرده‌اند. در این توافقنامه، طرحی برای قوانین اعزام انسان به ماه و تاسیس ایستگاه فضایی روی سطح کره ماه ارائه شده است. این پیش‌نویس چارچوبی را تحت قوانین بین‌المللی تعریف می‌کند تا شرکت‌های فضایی بتوانند از منابع خود بدون اینکه تداخلی با دیگر شرکت‌ها داشته باشند، بهره‌برداری کنند. یکی از مشکلات چین با این توافقنامه بر سر آن مناطق امن و ایمنی است که بر سطح ماه تعیین می‌شوند و دیگران را از رفتن به این مکان‌ها منع می‌کنند. چین این موضوع را به غصب زمین‌های پنهانی متهم می‌کند که ناقض قوانین بین‌المللی است.

چین مایل به قانون‌گذاری در سازمان ملل متحد است تا از این طریق بتواند حمایت بیشتر کشورهای همسو با خودش را جلب کند.

روزگار معدن
صنایع فلزی و غیرفلزی
۴
چهارشنبه
• ۱۱ آبان ۱۴۰۱
• ۷ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
• ۲ نوامبر ۲۰۲۲
• سال پنجم • شماره ۹۵۱

گزارش خبری

نگاه دانش‌بنیان «راشا» در خدمت توسعه صنعت

شرکت کاوشگران صنایع معدنی راشا با محوریت شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات و مشارکت شماری از بزرگترین شرکت‌های معدنی و فولادی، در شهریور ماه ۱۳۹۸ با هدف شناسایی چالش‌ها و رفع نیازمندی‌های فناورانه معدن و صنایع معدنی زنجیره آهن و فولاد راه‌اندازی شد و قرار است این شرکت با حمایت، به‌کارگیری و تجاری‌سازی دستاوردهای پژوهشی، صنعتی و ایده‌های فناورانه گام بردارد و توانمندترین حلقه ارتباط مؤثر بین پژوهش، فناوری و صنعت باشد. به گزارش شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن وفلزات، مقداد ملکی، مدیرعامل شرکت کاوشگران صنایع معدنی راشا در خصوص عملکرد، برنامه‌ها و چشم‌انداز شرکت راشا گفت: شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات به همراه چند شرکت زیر مجموعه خود ازجمله گل‌گهر، ارفع، خراسان، چادرملو و صبانور، با توجه به مشکلات موجود در صنعت و ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان بر آن شدند که ارتباط میان این دو حوزه برقرار شود و این تصمیم منجربه تاسیس این شرکت در شهریور ماه ۱۳۹۸ شد.

وی افزود: شرکت راشا با هدف حل چالش‌های معدنی و فولادی کشور با استفاده از ظرفیت دانش‌بنیان تاسیس شد و با بررسی‌های انجام شده متوجه شدیم که در حوزه صنایع معدنی، دریافت ایده‌ها و پرداختن به آنها با استفاده از شیوه‌های استارتاپی کار آسانی نیست و جمع‌بندی هیات‌مدیره این شد که با استفاده از ظرفیت‌های علمی و دانشی کشور و روش‌ها و ابزارهای موثر، به سمت و سوی حل چالش‌های صنعت فولاد حرکت کنیم.

ملکی درباره پروژه‌های اصلی شرکت راشا گفت: از میان چالش‌های متعددی که در صنعت وجود دارد دو چالش اصلی در حوزه فولاد در دستورکار قرار گرفت. یکی بحث سرباره‌های کوره‌های قوس الکتریکی و دیگری سنگ دانه‌های کم‌عیار یا هماتیت‌ها. این ۲ چالش به عنوان استارت شرکت راشا در نظر گرفته شد و ۲ سال است که به صورت جدی روی این پروژه کار می‌کنیم.

وی ادامه داد: پروژه سرباره به نتیجه رسیده و به دستاورد واقعی رسیده‌ایم. سرباره‌های کوره‌های قوس در همه جای کشور دپو شده‌اند و این یک معضل زیست‌محیطی در صنعت فولاد است.

اما ما برای این پسماند بی‌ارزش پیشنهادی داریم تا از آن ارزش افزوده ایجاد شود. ما حدود ۱۰ راهکار برای مصرف سرباره‌ها شناسایی کرده‌ایم و با استفاده از این راهکارها سرباره از یک ماده بی‌ارزش به ماده‌ای با ایجاد ارزش‌افزوده و قابل مصرف در صنایع مختلف کشور تبدیل می‌شود. در کشور ما منابع سنگ‌آهن مگنتیت کم شده و در عین حال معادن هماتیت زیادی وجود دارد؛ اما تاکنون راهکاری برای استفاده بهینه از این هماتیت‌ها ارائه نشده است. این پروژه کمی پیچیده‌تر بود و تاکنون حدودا ۷۰ درصد پیشرفت داشته است و احتمالا تا پایان امسال راهکار اولیه را ارائه و سپس راهکار تجاری شده و صنعتی آن را هم ارائه خواهیم داد.

مدیرعامل شرکت کاوشگران صنایع معدنی راشا به تفاوت فعالیت در حوزه معدن با دیگر حوزه‌ها اشاره کردو گفت: تفاوت فعالیت در حوزه معدن با دیگر حوزه‌ها نظیر سلامت، نرم‌افزار و... این است که در آن حوزه‌ها با استفاده از کمترین امکانات، چه بسا در حد یک میز و صندلی و لپ تاپ و اینترنت می‌شود یک فعالیت جدی و قابل ارائه انجام داد. اما در حوزه معدن هم به زمان طولانی نیاز است و هم هزینه‌های قابل‌توجهی متوجه پروژه‌هاست. باید ۲ تا ۵ سال زمان و هزینه بالایی شاید حدود ۵۰ تا ۱۰۰ میلیارد تومان صرف این فعالیت کنید و این از عهده شرکت‌های کوچک و خصوصی و استارت‌آپی خارج است. وی گفت: ما ۲۰ نفر نیروی ثابت و بالای ۱۰۰ نفر نیروی آزاد داریم. ما دانشگاه محور فعالیت نمی‌کنیم و افراد علمی اعم از فعالان مراکز دانش‌بنیان، اساتید و دانشجویانی که بتوانند گره‌کار ما را حل کنند جذب مجموعه می‌شوند.

نقش صنایع در بحران کم‌آبی بررسی شد

فولادی‌ها زیر تیغ اتهام

مرضیه احقاقی

توسعه از مسیر اشتباه در طول صد سال اخیر آسیب‌های غیرقابل‌جبرانی را به محیط‌زیست تحمیل کرده است. در چنین شرایطی تامین آب به بحرانی بزرگ در کشور بدل شده است؛ اما این پایان کار نیست، چراکه هر روز عمق این فاجعه بیش از قبل می‌شود. بی‌توجهی به طرح‌های آمایش سرزمین، احداث صنایع آب‌بر در مناطق کویری کشور، اصلاح نشدن الگوهای کشت و... از مهم‌ترین عوامل بروز چنین چالش‌هایی هستند. با این وجود برنامه عملیاتی صحیحی برای رفع این مشکلات طراحی نمی‌شود. احداث صنایع فولاد در مناطق مرکزی و کم‌آب کشور و توسعه این صنعت در مناطق یادشده، از بزرگ‌ترین اشتباهات مسیر توسعه صنعتی کشور بوده‌اند. با این وجود باید تاکید کرد این صنایع از اهمیت و اثرگذاری ویژه‌ای بر این مناطق برخوردارند. از یک سو سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی برای احداث آنها انجام شده و از سوی دیگر فعالیت این صنایع به‌منزله ایجاد موقعیت‌های شغلی متعدد برای مردم است. یعنی زندگی و معیشت مردم با این صنایع گره خورده است؛ در نتیجه تعطیلی تولید در واحدهای فولادی یادشده، راه‌حل رفع این مشکل نیست، بلکه انتظار می‌رود صنایع فولاد موظف به کاهش مصرف آب، بازچرخانی آن، استفاده از پساب‌ها و... شوند و هر سال بخشی از سود خود را به تصحیح مدیریت منابع آب در کشور اختصاص دهند.

عکس: روزگار معدن

> بی‌توجهی به طرح‌های آمایش سرزمین، احداث صنایع آب‌بر در مناطق کویری کشور، اصلاح نشدن الگوهای کشت و... از مهم‌ترین عوامل بروز چالش‌های آبی در کشور هستند

فولاد، صنعتی با آب‌بری محدود

امین ابراهیمی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با «روزگار معدن» اظهار کرد: متاسفانه هرگاه سخن از کمبود برق، آب و حتی گاز به میان می‌آید آدرس‌دهی اشتباه می‌شود و انگشت اتهام به سمت صنایع فولاد نشانه می‌رود، این در حالی است که میزان مصرف برق در صنعت فولاد ۱۰ درصد مصرف این انرژی در سایر صنایع برآورد می‌شود و آب‌بری صنعت فولاد نیز تقریبا ۰.۲ درصد میانگین مصرف سایر صنایع گزارش شده است. میانگین مصرف گاز در این صنعت مادر نزدیک ۷ درصد مصرف سایر صنایع است؛ بنابراین جایگاه فولادسازی در مصرف آب، برق و گاز پایین است. براساس آمار و ارقام مصرف آب در صنعت فولاد عدد پایینی است، اما این آدرس‌دهی‌های اشتباه زمینه سیاست‌گذاری‌های اشتباه را فراهم می‌کند.

ابراهیمی افزود: صنایع فولاد در طول سال‌های گذشته اقدامات ویژه‌ای را برای بهینه‌سازی مصرف آب ترتیب داده‌اند؛ از جمله آنکه تصفیه‌خانه‌هایی را احداث و بخشی از آب موردنیاز خود در مسیر تولید را با تصفیه پساب‌های شهری تامین می‌کنند.

وی خاطرنشان کرد: بیشترین مصرف آب کشور در حال حاضر مربوط به صنایع کشاورزی است، زیرا همچنان کشاورزی با روش‌های سنتی در حال انجام است و بازنگری در این زمینه ضروری به‌نظر می‌رسد.

▣ توسعه در مسیر اشتباه

وی گفت: براساس نقشه استراتژیکی که ایمیدرو برای توسعه صنعت فولاد در سال ۱۳۹۳ منتشر کرد، بهترین مکان برای احداث صنعت فولاد در ایران اطراف آب‌های آزاد و منطقه خوزستان تعیین شد، زیرا خوزستان از یک سو به بنادر نزدیک است و از سوی دیگر دسترسی قابل‌قبولی به حامل‌های انرژی و آب دارد. با این وجود شاهدیم که در فلات مرکزی ایران، صنعت فولاد توسعه پیدا کرده است. این توسعه از یک سو دسترسی به آب را برای این صنایع دشوار و هزینه‌بر می‌کند و از سوی دیگر صادرات محصول نهایی از این منطقه صرفه اقتصادی ندارد.

سرانه مصرف فولاد در کشور در حال حاضر نزدیک ۲۰۰ کیلوگرم برآورد می‌شود و انتظار می‌رود این رقم در افق ۱۴۰۴ به ۴۰۰ کیلوگرم افزایش یابد. باتوجه به هدف تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در این سال، انتظار می‌رود نزدیک ۲۰ میلیون تن از این محصول صادر شود.

شرکت‌های معدنی که در مناطق مرکزی و خشک کشور واقع هستند وظیفه تامین مواد اولیه سایر حلقه‌های زنجیره فولاد را برعهده دارند، اما به‌جای توسعه فعالیت‌های معدنی به احداث واحدهای فولادی روی آورده‌اند و حالا شاهدیم این شرکت‌ها برای تامین آب موردنیاز خود اقدام به انتقال آب کرده‌اند.

ابراهیمی در پاسخ به سوالی مبنی بر ارزیابی مصرف آب صنایع براساس استانداردهای بین‌المللی گفت: بدون تردید راهکارهای متعددی برای کاهش مصرف آب در صنعت فولاد وجود دارد. میزان مصرف آب در صنعت فولاد کمتر از سایر صنایع است؛ با این وجود می‌توان با بازچرخانی آب، در مسیر بهبود شرایط گام برداشت. در همین حال فولادسازان باید با احداث تصفیه‌خانه‌های شهری بخشی از نیاز خود را از این طریق تامین کنند تا از هدررفت آب جلوگیری شود. علاوه بر این بهره‌گیری از فناوری‌های جدید نیز در این مسیر کمک‌کننده خواهد بود.

باید تاکید کرد آدرس‌دهی غلط لطمات غیرقابل‌جبرانی را به صنایع فولاد وارد می‌کند. صنعت فولاد در رده صنایع مادر کشور قرار دارد و این آدرس‌دهی اشتباه تاثیر خود را بر سایر صنایع نیز می‌گذارد؛ کما اینکه شاهد چنین اشتباهاتی در حوزه برق نیز بودیم. در واقع در سایه چنین فضایی سیاست‌های اشتباهی اتخاذ و لطماتی به حوزه اقتصاد وارد خواهد شد.

علت اصلی بحران کم‌آبی چیست؟

بهادر احرامیان، عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهار کرد: بررسی آمار و ارقام مصرف آب در کشور مبین وضعیت موجود است و علت اصلی بحران کم‌آبی را در کشور مشخص می‌کند.

براساس آمارهای منتشرشده از سوی مراجع رسمی، عمده مصرف آب کشور مربوط به بخش کشاورزی است و سهم صنعت و تولید فولاد از مصرف آب کشور بسیار محدود برآورد می‌شود؛ بنابراین مقصر دانستن صنایع و فولادسازان برای توجیه بحران کم‌آبی در کشور اشتباه است. راهکار درست برای بهبود کمبودهای آبی، اصلاح نظام آبیاری در بخش کشاورزی است.

احرامیان درباره تاثیر احداث واحدهای فولادی در مناطق خشک کشور در شکل‌گیری بحران کم‌آبی گفت: در همین استان‌های کم‌آب شاهد کشت برنج یا یونجه به روش غرق‌آبی هستیم؛ بنابراین بحران کم‌آبی حتی در مناطق خشک کشور نیز از روش‌های اشتباه کشت و کشاورزی نشأت می‌گیرد، این در حالی است که ارزش‌افزوده تولید در حوزه صنعت و فولاد به‌مراتب بیشتر از محصولات کشاورزی یادشده است.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر میزان اهمیت اصلاح الگوی مصرف آب در صنایع به‌ویژه از سوی فولادسازی‌ها گفت: بدون تردید اصلاح و ارتقای استاندارد مصرف آب در صنایع نیز ضروری به‌نظر می‌رسد؛ هرچند بسیاری از فولادسازان در طول این سال‌ها در مسیر کاهش مصرف آب، بازچرخانی آن و همچنین استفاده از پساب‌ها و... گام برداشته‌اند.

این فعال صنعت فولاد در پایان اظهار کرد: چنانچه برای رفع چالش کم‌آبی بر همین مسیر اشتباه و متهم کردن صنایع اصرار شود، نتیجه‌ای جز از بین رفتن منابع کشور حاصل نخواهد شد.

سخن پایانی...

فعالیت در بخش معدن و صنایع معدنی به زیرساخت‌هایی نیاز دارد که از مهم‌ترین آنها باید به آب اشاره کرد. این الزام در کنار بحران کم‌آبی و در مواردی بی‌آبی موجب شده فعالیت بسیاری از صنایع همچون فولاد نیز مورد انتقاد قرار گیرد. فعالان صنعت فولاد کشور ضمن پذیرش انتقاد به احداث صنایع در مناطق خشک و کویری کشور تاکید دارند بسیاری از صنایع براساس جانمایی درست احداث شده‌اند. در همین حال اصرار دارند که بحران آبی کشور از چالش‌های کلان‌تری نشات می‌گیرد و آدرس‌دهی اشتباه نه‌تنها کمکی به رفع بحران آبی کشور نمی‌کند، بلکه ما را از مسیر اصلی نیز دور خواهد کرد.

دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی ایران:

در جنگ تجاری، مواد خام و نیمه‌خام نقش مهمات را دارد

دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی ایران گفت: مواد خام و نیمه‌خام یا مواد اولیه صنعتی و معدنی در تمام بخش‌های صنعتی دنیا حکم مهمات را دارد در نتیجه هیچ کشوری در جنگ تجاری با رقبای خود، موادخام و نیمه‌خام آنها را تامین و تجهیز نمی‌کند و سیاست عوارض صادراتی با این هدف دنبال می‌شود.

آنوش رحام در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به تعیین عوارض صادراتی بر مواد خام و نیمه‌خام معدنی و تاثیر آن بر زنجیره فولاد افزود: تعیین عوارض صادراتی بر محصولات خام و نیمه‌خام فولادی با هدف بازدارندگی از صادرات و مصرف محصولات خام و نیمه‌خام در فرآیند تولید و زنجیره فولاد تعیین شده است.

وی مواد خام و نیمه خام را به منزله مهمات صنایع بیان کرد و ادامه داد: هیچ کشوری میوه نهالی را که خود بارور کرده به کشور دیگری نمی‌سپرد و درحال‌حاضر مواد اولیه صنایع و معادن در دنیا، حکم مهمات را دارد در نتیجه هیچ کشوری در جنگ تجاری رقبای خود را با موادخام و نیمه‌خام خودش تجهیز نمی‌کند.

این فعال صنعتی با اشاره به سیاست صنعتی ترکیه در خرید آهن قراضه تصریح کرد: زمانی که ایران می‌تواند مواد خام خود را فراوری و با ارزش‌افزوده بیشتر به دیگر کشورها بفروشد چرا باید مواد خام خود را صادر کند زیرا هر یک از حلقه‌های زنجیره فولاد دستکم ۲۰ درصد ارزش افزوده دارد.

رحام تعیین عوارض زنجیره فولاد را هدفمند و منطبق بر اصول تولید ذکرکرد و گفت: عوارض باید با این هدف تعیین شود که بر روی نرخ نهاده خام و نیمه‌خام افزایش ارزش‌افزوده ایجاد کند و مزیت آن برای صادرات افزایش یابد و صنایع تولیدی به سمتی بروند که ارزش‌افزوده بیشتری ایجاد کنند لذا صادرات مواد خام و نیمه‌خام و جلوگیری از ادامه فرآیند تولید سیاست اشتباهی است

وی با اشاره به تعیین عوارض پلکانی برصادرات محصولات صنعتی و معدنی افزود: باید بخش بیشتری از صادرات پلکانی بر روی کالاهای خام باشد و در انتهای زنجیره که محصول نهایی است به صفر یا به حداقل برسد.

دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی ایران با بیان اینکه هنوز وزارت صمت به تناسب تعیین عوارض پلکانی بر روی محصولات صنعتی و معدنی دست‌نیافته است، ادامه داد: وزارت صمت هنوز به تصمیمی درباره تعیین عوارض مواد خام و نیمه‌خام و تعیین مارجین سود هر حلقه به توافق نرسیده است و اگر شورای آهن و فولاد بخواهد به توافقی برسد باید در این موضوع هم نقش فعال داشته باشد.

تامین انرژی، بزرگ‌ترین چالش صنعت فولاد

یک عضو انجمن نوردکاران فولادی ایران با بیان اینکه تامین انرژی بزرگ ترین چالش صنایع فولاد است، گفت: کمبود انرژی، فرصت خوب صادرات فولاد را تهدید می‌کند.

مصطفی عبداللهی در گفت‌وگو با فولادبان با تاکید بر اینکه انرژی به یک چالش اساسی تبدیل شده است، اظهار کرد: مهم‌ترین چالش مدیران فولادسازی برق و گاز است، این در حالی است که برای تداوم تولید در صنایع فولاد نیازمند انرژی هستیم.

وی گفت: همگام نبودن توسعه ظرفیت تولید برق و گاز طبیعی با برنامه‌های توسعه صنایع موجب اعمال محدودیت برق در ماه‌های گرم و افت فشار گاز در ماه‌های سرد سال می‌شود که این مسئله کاهش تولید را در پی دارد.

این فعال صنعت فولاد با بیان اینکه درحال‌حاضر کمبود گاز و انرژی در صنعت فولاد وجود دارد، تاکید کرد: اگر این مشکل را نداشته باشیم، در تولید خللی پیش نخواهد آمد؛ چه بسا که تولید ما افزایشی خواهد شد. این عضو انجمن نوردکاران در ادامه بیان کرد: در تولید صنعت فولاد در کشور و در آخر زنجیره یا همان نورد، نسبت به سرانه مصرف داخل کشور افزایش تولید داریم که باید بیشتر در خصوص صادرات محصول نهایی فکر کرد و فضای جدیدی را برای صادرات کشورها فراهم کرد.

عبداللهی خاطرنشان کرد: می‌توان امیدوار بود که صنعت فولاد با حضور مداوم در بازارهای جهانی، براساس استانداردهای روز دنیا پیش و از تکنولوژی جهانی برای تولید بهره‌مند شود.

نقص قانون معادن کجاست؟

دبیر انجمن سنگ‌آهن گفت: اشکال اصلی در قانون معادن آیین‌نامه اجرایی آن است که به نظر می‌رسد با روح قانون معادن سنخیت و همخوانی ندارد.

سعید عسگرزاده در گفتگو با فولادبان با بیان اینکه قانون معادن قانون بدی نیست، اظهار داشت: البته این قانون به اصلاح در بخش‌هایی دارد؛ خصوصا در مواردی که مجبور شدند به آن، قسمت‌هایی اضافه کنند که این‌کار، قانون معادن را از یکدستی خارج کرده است.

وی افزود: اشکال اصلی در قانون معادن، آیین‌نامه اجرایی آن است که توسط هیات دولت تنظیم شده است ولی به نظر می رسد که این آیین‌نامه، با روح قانون معادن سنخیت و همخوانی ندارد.

دبیر انجمن سنگ‌آهن با اشاره به اینکه قانون معادن یک قانون پیش برنده و توسعه‌گراست، اظهار داشت: آیین‌نامه اجرایی یک همچنین روحی بر آن استوار نیست و به سمت محدود کردن شرایط کاری و فعالیت معدنی پیش رفته است.

عسگرزاده تصریح کرد: قانون معادن در بعضی موارد برای شفاف‌سازی به آیین‌نامه اجرایی ارجاع داده شده است، به عنوان مثال، مصادیق ماده ۲۰ که در آیین‌نامه اجرایی مشخص می‌شود ولی وقتی به آئین نامه اجرایی می‌رسیم، می‌بینیم که باز هم کاملا کلی گفته است.

در واقع، در این آیین‌نامه بندی را به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت واگذار کرده و شفاف نکرده، ضمن اینکه در آخرین بند آیین‌نامه، سایر موارد آمده است، یعنی چیزی که قانون معادن از آیین‌نامه اجرایی مبنی‌بر شفاف کردن مصادیق و موارد انتظار داشته، در آیین‌نامه اجرایی رعایت نشده است.

وی اضافه کرد: شاید خود قانون معادن خیلی نیاز به اصلاح نداشته باشد؛ هرچند که بدنیست هر از چند گاهی قوانین مورد بازنگری قرار گیرند تا با شرایط روز کشور و ایراداتی که در طول دوره اجرا به وجود آمده است، تطبیق داده و اصلاح شوند ولی از آن مهم‌تر، آیین‌نامه اجرایی است که باید مشخصا منطبق با روح توسعه بخش معدن تنظیم شود.

آمادگی بازار آلومینا در برابر فشار هزینه‌ها

گروه معدن

بازارهـای آلومینـا و آلومینیوم اولیه در سـطح جهان ممکن است همچنان شاهد نوسانات و چالش‌های تولید در سه ماهه چهارم امسال در بحبوحه نگرانی‌های مداوم در مورد نرخ انرژی و وقفه‌هایی در تولید و تجارت باشند؛ این در حالی اسـت که نشـانه‌ها بـرای تقاضای صنایع پایین‌دسـتی حکایت از موضوع دیگری دارد. به گزارش فلزات آنلایـن و به‌نقل از موسسـه «Platts»، تا پیش از برگـزاری کنگره حزب کمونیسـت چین، فعالان بازار در انتظار به‌روزرسانی سیاسـت‌های بالقوه برای صنعت آلومینیوم در مـورد مصرف انرژی و دسـتورالعمل‌های زیسـت‌محیطی در کنگره ملی حزب کمونیسـت بودند. این در حالی اسـت که واحدهای ذوب چین قراردادهای محموله‌هـای دریایی را از سـه ماهـه اول ۲۰۲۲ و در بحبوحـه بلاتکلیفی و بی‌ثباتی در مورد تاثیر زمسـتان بر صنعت آلومینیـوم داخلی این کشـور، قیمت‌گذاری کرده‌اند. علاوه‌بـر این، نگرانی‌های فزاینـده‌ای در مورد کاهش بیشـتر ظرفیت تولید در پالایشگاه‌های آلومینای اروپا در بحبوحه افزایش نرخ انرژی وجود دارد.

موسسـه «Platts»، نـرخ فـوب آلومینـا در بنـادر اسـترالیا را در روز ۷ اکتبر ۲۰۲۲، حدود ۳۲۰دلار در هـر تن ارزیابی کرد که نسـبت به نرخ فوب آلومینای آتلانتیک برزیل، ۳۰ دلار در هر تن تفاوت داشـت. این موسسه آلومینا را در بازار استان شانشی با شرط تحویل درب کارخانه تولیدکننـده در روز ۳۰ سـپتامبر، دو هـزار و ۷۹۰یوان بر تن ارزیابی کرد که نسبت به ماه‌های جولای و اوت ثابت بود اما نسبت به سطح قیمتی دو هزار و ۸۷۰ یوان بر تن در ابتدای فصل سوم، کمتر بود.

▣ نوسان قیمت‌های آلومینا در استرالیا

برخی منابـع اعلام کردند که نـرخ آلومینای استرالیا در ماه سپتامبر نوسان داشته است و در برخی از محموله‌های ارسالی به خارج از مناطق اسـترالیای غربی در بحبوحه باران شدید در این قلمرو تاخیرهایی ایجاد شد.

در هفتـه منتهی بـه روز ۱۶ سـپتامبر، نرخ معامـلات در بـازار فیزیکی تـا ۳۵۸ دلار در هر تن برای تحویل در بندر اسـترالیا گزارش شد. با این حال، این نرخ در بازار در هفته آخر سپتامبر شـروع به کاهش کرد؛ به طوری که قیمت‌ها در پایان ماه سـپتامبر به نـرخ ۳۲۰ دلار در هر تن رسید که در آن زمان پایین‌ترین نرخ اعلام شده طی یک سال بود.

ایـن منابـع افزودند کـه پـس از برنامه‌های تعمیـر و نگهـداری پالایشـگاه‌ها و بـه دنبـال مشـکلات ایجاد شـده از زمان شروع همه‌گیری ویـروس کرونـا، هنـوز بـه طـور کامـل روند تولیـد در ایـن پالایشـگاه‌ها بـه حالـت عادی برنگشته است.

بدین ترتیب، انتظار می‌رود که در کوتاه‌مدت، مقداری مازاد عرضه در بازار در دسـترس باشد؛ چراکـه پالایشـگاه بینتـان آلومینـای اندونزی توانسته اسـت فاز دوم خط تولید خود را در ماه سپتامبر راه‌اندازی و ظرفیت آن را دو برابر کند و به دو میلیون تن در سال برساند.

در همیـن رابطه، برخی فعـالان در بازار اعلام کردند کـه با توجه بـه نگرانی‌هـا درباره حجم عرضـه و تقاضا و مقدار تولیـد، عدم قطعیت در مورد عرضـه و تقاضای بازار برای آینده بیشـتر خواهد شد.

▣ تاثیر زمستان در چین

در ماه آگوست ۲۰۲۲، به دلیل کاهش فعالیت پالایشـگاه‌ها و فشـار هزینه‌ها به تدریج افزایش یافت اما در نیمه دوم ۳ ماهه سـوم سال ۲۰۲۲، به دلیل کاهش فعالیـت و بهره‌برداری کمتر در واحدهای ذوب در استان‌های سیچوان و یونان چیـن در بحبوحه وضعیـت بحرانی نیروگاه‌های برق‌آبـی، نرخ آلومینا در چین به پایین‌ترین حد خود از ابتدای سال رسید.

برخی از فعلان در بازار انتظار داشـتند فعالیت در برخـی از پالایشـگاه‌ها در شـمال چیـن به دلیـل ممیزی‌هـای زیسـت‌محیطی و کمبـود بوکسیت وارداتی در ۳ ماهه سوم امسال کاهش یابـد اما ایـن اتفاق نیفتـاد. آخریـن داده‌های دریافتـی از گمـرک چیـن نشـان می‌دهد که واردات بوکسـیت چین، ۲۳.۵ درصد در سال و ۱.۵درصـد در ماه افزایش یافتـه و حجم آن به ۱۰ میلیـون و ۷۰۰ هـزار تن در ماه آگوسـت رسیده است.

در همین راستا، حجم صادرات آلومینای چین نیز در سـه ماهه سـوم امسـال کاهش داشت و این در حالی اسـت که حجـم معاملات داخلی چیـن افزایش یافـت و باعث شـد قیمت‌ها در استان شاندونگ با شـرط تحویل درب کارخانه تولیدکننـده، به دو هـزار و ۸۰۰ یوان در هر تن کاهـش یابد و پس از دو ماه ثابت ماندن، به نرخ سـه هزار یوان در هر تن در سـه ماهه دوم سال برسد.

یک تاجر چینی اعلام کرد که فصل زمسـتان در حال نزدیک شدن است و طبق آنچه در سال گذشـته شـاهد آن بودیم، کاهش مقـدار تولید نامتعادل و عدم تطابق حجم مواد اولیه همچنان می‌تواند به نوسانات نرخ در ۳ ماهه چهارم امسال منجر شود.

قبل از کاهش ظرفیت تولید در واحدهای ذوب در اسـتان یون‌نان چین، تولیـد آلومینیوم اولیه چیـن در ماه اوت بـه بالاترین حد خود یعنی ۳ میلیون و ۳۱۰ هزار تن رسیده بود که ۹.۶درصد نسبت به دوره مشابه از سال گذشته و ۲.۳درصد نسـبت به ماه جـولای ۲۰۲۲ افزایش را نشـان می‌داد.

برخـی از منابع چینی در همیـن رابطه اعلام کردند جدای از هزینه‌های مرتبط برای راه‌اندازی مجدد ظرفیـت واحدهای ذوب بلااسـتفاده، به دلیل معضل ایجاد شـده در نیروگاه‌های برق‌آبی و افزایش نرخ زغال‌سـنگ به منظور استفاده به عنوان سـوخت در زمستان، نرخ برق در ۳ ماهه چهارم ۲۰۲۲ افزایش خواهد یافت.

▣ تمرکـز بـر رونـد تقاضـا در صنایـع پایین‌دستی

واحدهـای ذوب آلومینیوم بیشـترین تاثیر را از افزایش نـرخ انرژی در کشـورهای اروپایی و امریکایی پذیرفتند. با این حال، پالایشـگاه‌های آلومینـا و کسـب‌وکارهای صنایع پایین‌دسـتی آلومینیوم نیز این فشـار هزینه‌هـا را در ۳ ماهه چهارم امسـال احساس خواهند کرد که منجربه بی‌ثباتی و عدم قطعیت در روند عرضه و تقاضا در آسیا و بیشتر نقاط جهان خواهد شد.

چندین پالایشـگاه اروپایـی درحال‌حاضر نرخ بهره‌بـرداری و ظرفیـت تولید خـود را کاهش دادند. این در حالی است که برخی دیگر در حال ارزیابی دیگر گزینه‌های موجود هستند.

یکـی از تولیدکنندگان آشـنا بـا فعالیت‌ها و ظرفیـت بهره‌بـرداری پالایشـگاه‌ها بیـان کرد کـه وضعیت نـرخ بهره‌بـرداری در پالایشـگاه «San Ciprian» در اسـپانیا نامعلـوم اسـت. با توجـه به کاهش ظرفیت و نـرخ بهره‌برداری، بیشـتر پالایشـگاه‌ها در اروپـا مقـدار قابـل توجهـی از سـرمایه مالـی خـود را از دسـت خواهند داد.

وی در ادامـه افزود که این شـرکت اکنون در حال بررسـی پرونده‌های تجاری است و در چند هفته آینده به دنبال اقداماتی در این باره خواهد بود.

به گفته برخی منابع آشـنا، پالایشگاه آلومینا «Aughinish» در ایرلند که متعلق به شرکت روسال اسـت، با حجم یک میلیون و ۷۰۰ هزار تن در سـال در حال تولید است که نشان‌دهنده کاهش ۱۰ درصدی نسبت به قبل از آغاز جنگ روسیه و اوکراین است.

این منابـع پیش‌بینی می‌کنند که روند عرضه آلومینـا از کشـورهای حـوزه اقیانـوس آرام به کشـورهای حوزه اقیانوس اطلـس در یک دوره کوتاه‌مـدت افزایـش یابـد؛ چراکه پالایشـگاه «Jamalco» در جامائیکا هنوز به ظرفیت تولید کامـل مطابق با انتظارات خود نرسـیده اسـت. پالایشگاه«San Ciprian» ظرفیت تولید خود را تـا اول اکتبر ۲۰۲۲، حدود ۵۰ درصد کاهش داده اسـت و در صورتی کـه تصمیم به کاهش بیشـتر تولید خـود بگیرد، پریمیـوم آلومینا در بازار کشـورهای حوزه اقیانوس اطلس و تقاضای تجـارت بین قاره‌ای برای آلومینای اسـترالیایی افزایش خواهد یافت.

در ۳ ماهـه چهـارم سـال ۲۰۲۲، روند تقاضا بـرای محصـولات آلومینیومـی نیز بـا افزایش تـورم و افزایـش نـرخ بهـره بانک مرکـزی در سراسـر اروپا، اسـترالیا و ایالات متحـده امریکا به خطـر خواهد افتاد.در کشـور نروژ، شـرکت «Norsk Hydro» بـه دلیـل تقاضای کمتر بـرای بیلت‌های آلومینیومی در بازار اروپا، حدود ۱۱۰ تا ۱۳۰ هزار تن از ظرفیت تولید آلومینیوم اولیه خود از مجموع دو واحد ذوب تحت عملیات خود را تا پایان سال کاهش خواهد داد. در همین راستا انتظار می‌رود تقاضا در یک دوره کوتامدت بـرای نوشـیدنی‌های با قوطـی آلومینیومی نیز کاهـش یابد. برخی منابـع آگاه اعلام کردند که بایـد دید آیا کاهش نـرخ بهره‌برداری واحدهای ذوب آلومینیوم اولیه و تقاضای ضعیف‌تر آلومینا می‌تواند وقفه‌های احتمالـی تولیدی بزرگ‌تری کـه پالایشـگاه‌های آلومینـا را در فصل چهارم تهدید می‌کند، جبران کند یا خیر.

گنج‌های خراسان‌رضوی خاک می‌خورد

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

بسیاری از معادن خراسان رضوی مانند سنگ گچ و آهک، سنگ‌های تزئینی، خاک‌های صنعتی و کانی‌های فلزی این روزها به دلیل رکود و موانع پیش روی بهره‌برداران در این استان خاک می‌خورد.

در خراسان رضوی از تعداد یک هزار و ۱۵ معدن دارای پروانه بهره‌برداری و شناسایی‌شده قریب به نیمی از آنها به‌صورت نیمه‌فعال یا راکد هستند که در صورت راه‌اندازی مجدد می‌توانند التیامی برای تولید و بخش اشتغال در این استان باشد.

کاهش ساخت‌وسازها و فعالیت‌های عمرانی؛ مستهلک شدن ماشین‌آلات به‌کار گرفته شده در معادن؛ کمبود سرمایه در گردش و البته برخی مشکلات مدیریتی در معادن این استان موجب شده تا فعالیت در تعداد زیادی از معادن متوقف شود.

عمده ظرفیت‌های معدنی فلزی خراسان رضوی در سنگ‌آهن، مس و کرومیت و در بخش معادن غیرفلزی در سنگ تزئینی و خاک صنعتی است که این حوزه توانسته حداقل ۱۱هزار نفر به صورت مستقیم اشتغال ایجاد کند لذا از آنجاکه بسیاری از معادن استان راکد بوده و فعالیتی ندارند لذا با فعال‌سازی آنها می‌توان این آمار اشتغال را افزایش داد.

در همین زمینه گفت‌وگو تحلیل بازار با محمد توکلی معاون معادن و صنایع معدنی سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی به شرح زیر است:

● چند معدن فعال و چند معدن راکد در خراسان رضوی داریم؟

تاکنون ۵۳۲ معدن فعال، ۴۸۳ معدن راکد و نیمه‌فعال و هزار و ۱۵ پروانه بهره‌برداری دارای اعتبار در استان شناسایی‌شده است.

● معادن استان چه سهمی در اشتغالزایی دارند؟

اشتغالزایی در معادن این استان به تعداد ۱۲هزار و ۳۳۴ نفر می‌رسد.

● برای معادن استان چقدر سرمایه‌گذاری شده‌است؟

میزان کل سرمایه‌گذاری در حوزه معادن استان ۲۸ هزار و ۹۰۱ میلیارد ریال است.

● چرا ما شاهد این موج رکود در معادن هستیم؟

طبق بررسی‌های انجام شده، برخی از مواد معدنی مانند سنگ لاشه‌ها یا گچ‌خاکی کیفیت پایینی دارند و بعضا فعالیت این معادن به رونق طرح‌های عمرانی در استان وابسته است.

متولیان برخی از معادن راکد نیز یا در تامین منابع مالی مشکل داشته‌اند یا از صلاحیت لازم برای ادامه کار برخوردار نبوده‌اند، که به این افراد مهلت داده‌شده تا در زمان مقرر نسبت به فعال‌سازی واحدها اقدام کنند.

● در صورت عدم فعال‌سازی چه اتفاقی خواهد افتاد؟

در غیر این صورت موارد به شورای‌عالی معادن در استان ارسال می‌شود تا تعیین‌تکلیف شده و این معادن از طریق مزایده به سرمایه‌گذاران دیگری واگذار شوند.

● چند معدن تاکنون به مزایده گذاشته شده است؟

برای تعیین تکلیف معادن راکد در یک‌سال اخیر سه مزایده معدنی برگزارشده که خراسان رضوی رکورددار بیشترین شرکت‌کننده در این مزایده‌ها در کشور بوده است به طوری که بیش از ۲۰۰ نفر در آن شرکت کرده‌اند. در ۶ ماه ابتدای سال ۱۴۰۱ تعداد ۲۹۰ محدوده معدنی در استان به مزایده گذاشته‌شده که از این تعداد ۸۲ فقره آن دارای برنده بوده و الباقی دوباره در مزایده‌های آینده ارائه خواهد شد. مزایده معادن استان براساس تصمیم دولت و بخشنامه‌های وزارت متبوع مبنی‌بر فعال‌سازی معادن غیرفعال انجام‌گرفته است و تنوع مواد معدنی در این مزایده شامل سنگ گچ و آهک، سنگ‌های تزئینی، خاک‌های صنعتی، مخلوط کوهی و کانی‌های فلزی بوده است.

● آیا با توجه به مشکلات معدن‌داران افزایش تولید هم در معادن به چشم می‌خورد؟

تعداد ۲۴۱ معدن از بین معادن دارای پروانه بهره‌برداری فعال، قابلیت افزایش میزان برداشت سالیانه را داشته‌اند که این مهم با صدور مجوز دولت مبنی بر واردات ماشین‌آلات دست‌دوم، آسان شده و معادن بیشتری می‌توانند از ماشین‌آلات بهره‌مند شوند.

● بسیاری از معدن داران از فرسودگی و مشکل ماشین‌آلات شکایت دارند؟

با توجه به افزایش نرخ دلار و موضوع تحریم‌ها، نرخ ماشین‌آلات معدنی به عنوان مهم‌ترین رکن بهره‌برداری از معادن در کشور به‌شدت افزایش یافت و برخی وسایل و ماشین‌آلات ۴۰۰ تا ۵۰۰درصد افزایش نرخ را تجربه کردند که افزایش هزینه‌های تولید و قطعات یدکی را نیز به همراه داشته است و این موضوع باعث تعطیلی بسیاری از معادن شده بود.تنها کاری که توانستیم انجام دهیم این بود که به معدن کاران اجازه داده شود بدون پرداخت تعرفه گمرکی ابزار و ماشین‌آلات خود را به کشور وارد کنند که البته این موضوع نیز با مشکلات بسیاری روبه‌روست البته بخشنامه اخیر در خصوص واردات ماشین‌آلات معدنی بسیار آسان شده و این کار را برای سرمایه‌گذاران تسهیل کرده است.

● آیا با توجه به مشکلات موجود تقاضایی هم برای بهره‌برداری معادن جدید داریم؟

از ابتدای شهریور پارسال تاکنون ۴۸ پروانه بهره‌برداری جدید معدنی در استان صادرشده که میزان سرمایه‌گذاری در آنها ۳ هزار و ۴۴۹میلیارد ریال و میزان اشتغالزایی ۴۵۸ نفر بوده است.

● برای توسعه اکتشاف معدنی استان چه برنامه‌ای دارید؟

از ابتدای شهریور پارسال تاکنون میزان ذخایر کشف‌شده در پروانه‌های بهره‌برداری استان ۲۸هزار تن، تعداد گواهی کشف مواد معدنی صادره ۳۷ مورد با سرمایه‌گذاری ۸۶ هزار و ۸۷۷میلیارد ریال و تعداد پروانه‌های اکتشاف صادره نیز ۷۶ مورد بوده است.

با توجه به اینکه یکی از محورهای خراسان رضوی توسعه اکتشاف معدنی است لذا تعداد ۹ پهنه اکتشافی در استان معرفی‌شده است که طی یک سال گذشته ۶۷ تارگت معدنی در این پهنه‌ها شناسایی‌شده که عمدتا مربوط به جنوب استان بوده است. در همین راستا افزون بر این انجام عملیات در یک سری از پهنه‌های اکتشافی به شرکت صنعتی و معدنی چادرملو واگذارشده است تا برخی از پهنه‌های معدنی که از مطالعه آنها چندین سال گذشته، دوباره با استفاده از فناوری‌های نوین مورد مطالعه قرار گیرد. همچنین از ۶۷ تارگت معدنی شناسایی‌شده در پهنه‌های اکتشافی خراسان رضوی، ۱۶ تارگت مربوط به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی (ایمیدرو) است، ۳ پهنه دیگر در کمیته ماده ۲۴ مکرر قانون معادن در حال بررسی است و ۹ تارگت دیگر نیز توسط شرکت ملی مس ایران اکتشاف شده که به‌زودی این اکتشافات تعیین تکلیف می‌شود.

● بسیاری از معدن داران مدعی هستند برای دریافت یک مجوز باید از هفت‌خوان رستم گذشت؟

در راستای رویکرد دولت مبنی‌بر روان‌سازی فرآیندها، ایجاد پنجره واحد معدن ذیل ماده ۲۴ قانون معادن به تأکید استاندار و با همکاری تشکل‌های بخش خصوصی ازجمله خانه معدن برای نخستین‌بار در کشور در این استان انجام گرفت. ایجاد پنجره واحد معدن به منظور تسریع و تسهیل در صدور مجوزها به ویژه مجوزهای اکتشاف انجام‌گرفته و برای این موضوع از ظرفیت مراکز خدمات سرمایه‌گذاری استان بهره گرفته شد و با حمایت اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان، فضا آماده و تجهیزات لازم برای تشکیل این پنجره فراهم شد. در راستای فرآیند روان‌سازی، برخی تفویض اختیارات به خانه معدن و سازمان نظام‌مهندسی معدن انجام گرفت که شامل واگذاری اختیار انجام ۳ فرآیند تشکیل پنجره واحد، برگزاری جلسات کمیته‌های تعامل با اداره منابع طبیعی، عهده‌داری گروه کاری معدن در کارگروه ستاد تسهیل استان به خانه معدن و همچنین واگذاری دو فرآیند نظارت بر حوزه اکتشافات معدنی و نقشه‌برداری از معادن با استفاده از پهپاد به سازمان نظام‌مهندسی معدن خراسان رضوی بوده است.

● چه ظرفیت‌هایی برای توسعه معادن در خراسان رضوی فراهم است؟

عمده این ظرفیت‌ها شامل سنگ‌آهن؛ کرومیت، مس، خاک‌های صنعتی و سنگ‌های تزیینی است که روی حفظ و نگهداشت آنها و سپس افزایش تولیدشان متمرکز شده‌ایم.

در این راستا ظرفیت اصلی سنگ‌آهن خراسان رضوی در شهرستان‌های خواف و تایباد است که ۲ واحد کنسانتره آهن و یک واحد کنسانتره هماتیت در تایباد و یک واحد نیز برای تأمین مواد اولیه واحدهای مزبور برای راه‌اندازی در دستورکار قرارگرفته است.

تکمیل زیرساخت‌های طرح تولید آهن اسفنجی در سنگان، افزایش تولید معدن دولتی سنگ‌آهن در سنگان از ۱۷ به ۲۵ میلیون تن در سال را از دیگر برنامه‌های استان است لذا با افزایش تولید سنگ‌آهن در معدن مزبور تولید مواد معدنی در استان بیش از ۱۲ درصد افزایش می‌یابد.

راه‌اندازی ۵ واحد تولیدی کنسانتره مس، دو واحد تولیدی ورق کاتد مس، فعال‌سازی معدن تازه کشف‌شده طلا در بردسکن از دیگر برنامه‌های این سازمان است که دراین‌بین دو واحد تولیدی کنسانتره و شمش طلا نیز در بردسکن فعال هستند.

ظرفیت تولید کرومیت در خراسان رضوی از جغتای تا فریمان ادامه دارد، که هم‌اینک در جغتای یک واحد فرآوری کرومیت راه‌اندازی شده است و یک واحد مشابه دیگر در همان منطقه در دست راه‌اندازی است، یک واحد تولیدی کنسانتره کرومیت نیز در نیشابور راه‌اندازی شده و بنا است که یک واحد کرومیت دیگر در منطقه رباط سفید تربت‌حیدریه راه‌اندازی شود.

روزهای خوب در انتظار بخش معدن شهرستان شاهین دژ

فرماندار شاهین دژ با بیان اینکه روزهای خوبی در انتظار بخش معدن شهرستان است، گفت: استارت بهره‌وری از معادن در این شهرستان زده شده و به زودی مراحل احداث چندین واحد فرآوری آغاز می‌شود.

به گزارش ایرنا، محمدعلی حسین‌زاده در جلسه بررسی نحوه بهره‌برداری از معادن سنگ‌آهن شاهین دژ با اشاره به اینکه مراحل آغاز احداث ۲ واحد صنعتی فرآوری سیلیس و سنگ‌آهن در شاهین دژ تمام شده و به زودی کلنگ‌زنی می‌شود، اظهار کرد: عملیات احداث واحد صنعتی سیلیس این شهرستان در زمینی به مساحت ۵ هکتار و واحد صنعتی فرآوری سنگ‌آهن در زمینی به مساحت ۸ هکتار طی روزهای آتی کلنگ‌زنی شده و برای بیش از یک هزار و ۲۰۰ نفر فرصت اشغالزایی فراهم خواهم کرد. وی ادامه داد: جلوگیری از خام‌فروشی مواد معدنی با به کارگیری فناوری‌های نوین در فرآوری محصولات یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های دولت در بخش معدن این شهرستان است. وی با بیان اینکه معادن شهرستان شاهین دژ ظرفیت خوبی برای بهره‌وری دارند، افزود: سیاست دولت جلوگیری از خام فروشی است که در همین راستا انتظار می‌رود که معدنکاران برای جلوگیری از خام‌فروشی به فاز فرآوری مواد استخراج شده روی آورند. فرماندار شاهین دژ با اشاره به اینکه معادن یکی از ظرفیت‌های موجود برای رشد و توسعه منطقه است، بیان کرد: توسعه فعالیت‌های معدنی یک هدف ملی است از این‌رو دولت سیزدهم از بهره‌برداری و فرآوری معادن حمایت می‌کند که خوشبختانه نمایندگان مجلس نیز در این حرکت ملی در کنار دولت قرار دارند. حسین زاده ادامه داد: بهره‌برداران معادن این شهرستان در راستای ایجاد ارزش‌افزوده و کمک به اشتغال جوانان منطقه در زمینه احداث و راه‌اندازی صنایع وابسته و فرآوری سرمایه‌گذاری و فعالیت کنند. وی همچنین در این جلسه با اشاره به تجاوز عده‌ای سودجو به اراضی ملی گفت: هیچ‌کس حق تجاوز به اراضی ملی و طبیعی را ندارد و اداره منابع طبیعی با فرصت طلبان در این راستا برخورد می‌کند. در این نشست نمایندگان معادن سیلیس قلعه فورینه و سنگ‌آهن قطور هم حضور داشتند و به بیان مشکلات خود پرداختند.

دسترسی به بزرگ‌ترین معدن فسفات رسوبی پس از ۵۰ سال

معادن ظرفیت ناشناخته اقتصادی در استان کهگیلویه و بویراحمد است که می‌تواند به رونق تولید و ایجاد اشتغال کمک کند و با توجه به رویکردهای دولت سیزدهم برای نخستین‌بار جاده دسترسی به معادن مهم استان ازجمله بزرگترین معدن فسفات رسوبی کشور پس از ۵۰ سال انتظار بازگشایی شده است.

به گزارش ایرنا، کریم روزبهان، مدیرکل صنعت، معدن و تجارت کهگیلویه و بویراحمد در خصوص اقدامات مهم این سازمان ظرف مدت ۶ ماه اخیر به ویژه در حوزه معدن گفت: امسال، را می‌توان سالی به یاد ماندنی برای معدن فسفات چرام دانست زیرا که جاده دسترسی به معدن فسفات چرام کوه لار که بزرگ‌ترین ذخیره معدنی کشوری است بازگشایی و نگاه سرمایه‌گذاران معطوف به این قابلیت معدنی شده است. وی افزود: ۲ طرح بزرگ دیگر شامل آهک هیدراته چرام و طرح اسید فسفریک در کنار این معدن در دست اجرا هستند.

روزبهان تصریح کرد: کارخانه آهک هیدراته چرام حدود دو سال در حالت رکود به سر می‌برد و رایزنی‌های بسیاری در استان و تهران برای احیای ان انجام شده است و هم اینک ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت کهگیلویه و بویراحمد ابرازکرد: پروژه کارخانه آهک هیدراته چرام با ظرفیت تولید ۳۰ هزار تن در سال و اشتغالزایی ۱۲۰ نفر در شهر چرام در حال اجراست.

روزبهان عنوان کرد: طرح اسید فسفریک این استان نیز در دست اجراست و مجوزهای آن گرفته شده و به زودی عملیاتی می‌شود.

وی گفت: چنانچه معدن فسفات چرام راه‌اندازی شود محصول آن می‌تواند مواد اولیه بسیاری از صنایع باشد و رونق تولید و اشتغال در منطقه عینیت می‌یابد. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت کهگیلویه و بویراحمد ادامه داد: عمده معادن استان شامل سیمان، مرمریت، آهک، گچ، سنگ لاشه، مارن، شن، ماسه، فسفات، بوکسیت و سلستین است. عملیات اکتشافی معدن فسفات چرام از سال ۱۳۴۹ آغاز شد و تا سال ۱۳۷۲ به طول کشید و پس از آن مطالعات امکان سنجی فنی و اقتصادی شروع شد. برآورد ذخیره معدن فسفات چرام ۸۰ میلیون تن با عیار ۸.۵ تا ۹ درصد است. پیش از این به دلیل عیار پایین، این معدن غیراقتصادی عنوان شده بود.سال ۹۹ با پیگیری‌های انجام شده و همکاری مسئولان استانی و کشوری پروانه بهره‌برداری فسفات چرام به نام شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران که از شرکت‌های زیرمجموعه وزارت صنعت، معدن و تجارت است صادر شد.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت کهگیلویه و بویراحمد گفت: در راستای سیاست‌های دولت سیزدهم برای احیای کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی راکد یا نیمه تعطیل و تحقق رشد اقتصادی استان، امسال ۱۲ واحد راکد در داخل و خارج شهرک‌های صنعتی به چرخه تولید برگشته‌اند. وی ادامه داد: بخش صنعت استان به لحاظ اینکه کهگیلویه و بویراحمد، استان توسعه نیافته‌ای است می‌طلبد سرمایه‌گذاری انجام شود و امید مردم در دولت سیزدهم افزایش پیدا کرده است. روزبهان تاکید کرد: سازمان صمت تلاش کرده در راستای رهنمودهای رهبری و برنامه‌های گام دوم انقلاب کار را به پیش ببرد و آمارهای استخراج شده از ادارات صنعت، معدن و تجارت در استان‌ها به ویژه کهگیلویه وبویراحمد گواه این ادعاست. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت کهگیلویه و بویراحمد بیان کرد: امسال ۱۳۹ میلیارد تومان از محل تبصره ۱۸ به واحدها و طرح‌های تولیدی استان اختصاص یافته است.

وی تاکید کرد: هم اینک پروژه‌های بزرگی در دست اجرا هستند و با راه‌اندازی این طرح‌ها تحول اساسی در حوزه تولید، اشتغال و صنعت استان رقم خواهد خورد.

کردستان ظرفیت‌های صنعتی و معدنی بسیاری برای توسعه دارد

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت کردستان گفت: کردستان یکی از استان هایی است که علاوه بر شاخصه مرزی بودن، ظرفیت و ظرفیت‌های صنعتی، کشاورزی و معدنی بسیاری برای توسعه همه جانبه دارد. به گزارش ایسنا، بختیار خلیقی در جلسه پدافند غیرعامل استان کردستان، گفت: کردستان دارای ۲۳۰کیلومتر مرز مشترک با کشور عراق است و از طریق ۲ مرز رسمی سیرانبند بانه، باشماق مریوان و ۳ بازارچه موقت مرزی، فرصت مناسبی را برای صادرات کالا از طریق این فراهم کرده است. وی با بیان اینکه در کل استان ۳ گمرک برای اظهار و ثبت در حوزه تجارت خارجی داریم، افزود: در ۳ شهرستان بانه، مریوان و سروآباد، برای ۸۸ هزار نفر کارت مرزنشینی صادر شده که انتظار می‌رود با استفاده از فرصت‌های موجود، پدیده کولبری از کردستان کنار گذاشته شود و سمت و سوی تجارت رسمی و غیررسمی برویم. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت کردستان اظهار کرد: همچنین در کردستان ۹۹۶ پروانه بهره‌برداری صنعتی داریم که زمینه ایجاد ۱۹ هزار و ۵۰۰ فرصت شغلی با سرمایه‌گذاری ۴۴ هزار میلیارد ریال را فراهم کرده است. خلیقی ادامه داد: در بخش معدن نیز ۱۸ گونه ماده معدنی در مناطق مختلف استان شناسایی شده و درحال‌حاضر نیز سرمایه‌گذاری بالایی در این حوزه از سوی سرمایه‌گذاران بخش خصوصی صورت گرفته است. وی یادآور شد: مهم‌ترین واحدهای تولیدی استان درحال‌حاضر پتروشیمی کردستان، صنایع لاستیک بارز، شرکت طلای زرکوه، شرکت تراکتورسازی آرانوس خاورمیانه، کیمیا معادن سپاهان، سیمان کردستان، سقزسازی کردستان، کاشی کسری و شرکت توتون آپادانا است. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت کردستان بیان کرد: در زمینه طرح صنعتی نیز طرح‌های پیشران خوبی داریم، مانند ذوب‌آهن سقز، توسعه طلای کردستان، طرح پتروشیمی بیجار و طرح گسترش تایر رازی که می‌تواند اشتغالزایی بالایی داشته باشد. خلیقی با بیان اینکه پیش‌بینی اشتغالزائی در طرح‌های پیشران ۳۱ هزار نفر است که با ۶۸۷ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری در حال اجرا هستند، گفت: در زمینه طرح‌های صنعتی، طرح تولید ورق گرم فولادی در شرکت فولاد کردستان، طرح آهن‌اسفنجی بیجار، تولید گندله صبانور، کیمیا معادن سپاهان، تولید شمش طلا، تولید پلی اتیلن پتروشیمی ازجمله این طرح‌ها است. وی افزود: در مجموعه معادن کردستان نیز ظرفیت‌های خوبی در کل استان است و با ۶۷۰ میلیون تن ذخیره قطعی ۱۸ گونه در گروه شش گانه قرار داریم. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت کردستان در ادامه سخنان خود به پدافند غیرعامل نیز اشاره کرد و بر ضرورت اجرایی کردن الزامات پدافند غیرعامل در کارخانجات و واحدهای صنعتی و تولیدی استان کردستان تاکید و اظهار کرد: آگاهی و آموزش هدفمند و موثر، پیش‌بینی سوخت‌های جایگزین و ژنراتور تولید برق می‌تواند در موقع بحران از توقف چرخ تولید در این واحدها جلوگیری کند. خلیقی ادامه داد: کارخانجات صنعتی با اجرای الزامات پدافند غیرعامل می‌توانند سطح آسیب‌پذیری در میزان تولید، نیروی کار و سرمایه خود را به حداقل برسانند. وی یادآور شد: در پدافند غیرعامل همه پیش‌بینی‌ها باید انجام شود تا در بروز حوادث غافلگیر نشویم و در آمادگی کامل باشیم.

روی خط خبر

«سیمان دهلران» ۹۴درصد پیشرفت فیزیکی دارد

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت ایلام گفت: درحال‌حاضر کارخانه سیمان دهلران از پیشرفت فیزیکی ۹۴ درصدی برخوردار است. به گزارش مهر، رضا محمدرحیمی در بازدید از طرح کارخانه سیمان دهلران اظهار کرد: تاکنون برای کارخانه سیمان دهلران ۳۰ میلیون یورو و ۵۷۰میلیارد ریال هزینه شده است. وی ادامه داد: امسال نیز یک هزار و ۲۵۰ میلیارد ریال برای آن هزینه شده است. رحیمی گفت: با بهره‌برداری از این پروژه علاوه بر تامین سیمان مورد نیاز استان و بحث صادرات و رونق اقتصادی و اشتغال منطقه موثر است. وی اظهار کرد: برای تکمیل این پروژه با ۹۴درصد پیشرفت فیزیکی بالغ بر ۶ هزار میلیارد ریال نیاز است و در صورت بهره‌برداری ۵۰۰ نفر اشتغال مستقیم خواهد داشت.

ضرورت ترمیم جاده رانشی معدن نوشهر

فرماندار نوشهر تاکید کرد: مسئولان دست اندرکار برای ترمیم جاده رانشی محدوده معدن این شهرستان تدابیر ویژه‌ای اتخاذ کنند.

به گزارش ایرنا، این مسیر ارتباطی به طول ۴کیلومتر واقع در ضلع جنوبی کمربندی نوشهر و چالوس در پاییز سال گذشته به علت بارندگی شدید و وقوع سیلاب دچار رانش و آب بردگی حدود ۱۰۰ متر طول و نیز حدود ۱۰ متر ارتفاع در مسیر ضلع شمالی آن شد و حدود ۱۰ میلیارد تومان هم خسارت دربی داشت.

رستم زرودی در نشستی به همین منظور در فرمانداری افزود: از آن زمان تاکنون این نقطه رانشی به حال خود رها شده و به علت باریکی عرض معبر و محدودیت رفت و برگشت خودروها احتمال آنکه دوباره به ویژه شب هنگام یا زمان بارندگی شاهد وقوع حوادثی نظیر سقوط خودروها به داخل رودخانه در این مسیر باشیم دور از انتظار نیست.

وی بیان کرد: این مسیر منتهی به نیروگاه‌های زباله سوز، برق و تعداد از واحدهای تولیدی و انبار فروشگاه‌های بزرگ می‌شود بنابراین آمد و شد خودروهای سنگین و سبک در این جاده بسیار زیاد است.

فرماندار نوشهر یادآور شد: تعلل در رفع اساسی این نقطه رانشی علاوه بر نگرانی ساکنان حاشیه این مسیر همچنان گزارش‌هایی هم از سوی مسئولان استانی و کشوری بابت این موضوع داشتیم که باید هرچه زودتر این نقطه بحرانی برطرف تا تبعات ناشی از آن دامن‌گیر ما مسئولان این شهرستان نشود.

زرودی بیان کرد: با توجه به محدودیت‌های مالی دولت به هرشکل باید برای رفع تهدید و خطرساز این نقطه بحرانی مدیریت کرد و ضرورت دارد شهرداری، منابع امور آب، منابع طبیعی و آبخیزداری، راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای و سایر دستگاه‌های مسئول پای کار بیایند چراکه راهی جز این وجود ندارد.

شهردار نوشهر در این جلسه گفت: اگرچه این مسیر ارتباطی جزو خارج از محدوده شهری است منتهی با این حال این آمادگی وجود دارد حدود ۵میلیارد ریال بابت آن شهرداری بپردازد.

عباسعلی شیرین همپا اظهار امیدواری کرد با تصویب لایحه از سوی اعضای شورای شهر بتوانیم به زودی بخش از اعتبار را برای این مهم اختصاص دهیم ضمن آنکه برای برداشت مصالح هم نباید در دریافت مجوزها دچار مشکل شویم.

فرماندار نوشهر گفت: مسئولیت رفع این چالش از صفر تا صد بر عهده فرمانداری است و هر مسئولی در بهسازی این منطقه بحرانی دچار مشکل شد طرف مقابل او فرمانداری است.

دپوی ضایعات ساختمانی و زباله در حاشیه این محور از دیگر دغدغه‌هایی بود که در این نشست مطرح شد و رئیس محیط‌زیست نوشهر هم در گزارشی با اشاره به جمع‌آوری این زباله‌ها رفع این چالش زیست‌محیطی را خواستار شد.

شهرستان نوشهر با برخوداری از ۱۳۰ روستا و ۳نقطه شهری در غرب مازندران قرار دارد.

دور باطل توسعه معادن قطع می‌شود؟

عکس: آیدا فریدی

کتایون ملکی

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران «ایمیدرو» در حالی که سال‌های گذشته نقش مهمی در توسعه بخش معدن و راه‌اندازی واحدهای صنایع معدنی داشت، در یک تا ۲ سال اخیر روی دور باطلی قرار گرفته که نه‌تنها نتایج مثبت چندانی به‌همراه نداشت، بلکه کار این سازمان را هم به تحقیق و تفحص محلی از عمکرد خود رساند.

تحقیق و تفحصی که علاوه بر ایمیدرو، شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران (ایمپاسکو) را نشانه گرفته است. کارنامه نه‌چندان پربار وجیه‌اله جعفری نشان می‌دهد با همین فرمان نمی‌توان چندان به تکرار روزهای درخشان ایمیدرو امیدوار بود.

به‌گزارش روزگار معدن، ایران با در اختیار داشتن بسیار معدنی، توسعه در این بخش را کلید زد تا با بهره‌برداری از ذخایر موجود از وابستگی به اقتصاد نفتی فاصله بگیرد.

بهره‌برداری از ذخایر معدنی باتوجه به قرارگیری معادن در مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته، منجر به توسعه هرچه بیشتر در حوزه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می‌شود.

وجود سازمانی همچون توسعه و نوسازی معادن و صنایع ایران یعنی ایمیدرو به‌عنوان بازوی اجرایی وزارت صنعت، معدن و تجارت باعث می‌شود تا توسعه در این بخش سرعت یافته و مشکلات و موانع از مسیر برداشته شود. برخی طرح‌های توسعه‌ای با مشارکت ایمیدرو اجرا و سپس واگذار شود، همچنین، این سازمان در واگذاری پهنه‌های معدنی و... می‌تواند نقش مهمی برعهده داشته باشد.

۱۷ آذر ۹۹ و در دولت دوازدهم، وجیه‌اله جعفری با حکم وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت از شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران (ایمپاسکو) به ایمیدرو آمد و غریب‌پور، رئیس وقت هیات عامل جای خود را به وی داد.

نگاهی به عملکرد گذشته ایمیدرو و همچنین کارنامه جعفری نشان می‌داد که فردی با تفکر معدنی سکان هدایت ایمیدرو را برعهده گرفته است و باید منتظر اتفاقات مثبت در این سازمان بود.

اما حالا نگاهی به عملکرد جعفری در ایمیدرو نشان می‌دهد که وی مهر پایان بر دوران درخشان ایمیدرو زده و تنها به برگزاری برخی نشست‌ها و تاکید بر موضوعات همیشگی بسنده کرده است.

اما اتفاق مهم‌تر در دوران جعفری، کلید خوردن تحقیق و تفحص از ایمیدرو است که یکسر آن به مدیریت جعفری بازمی‌گردد. نخستین محور این تحقیق و تفحص، رسیدگی به عملکرد ایمیدرو و شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران است که جعفری در هر ۲ مجموعه عهده‌دار بالاترین مسئولیت بوده است و باید درباره اقدامات خود پاسخگو باشد. یکی از موضوعاتی که گریبانگیر مدیریت جعفری شده، بحث واگذاری‌های انجام گرفته و شرایط آنها است. جالب است که در ابتدای مطرح شدن انتقادات در این‌باره، جعفری آنها را انکار کرد،اما پس از مدتی وی به برخی کاستی‌ها در روش‌های واگذاری‌های انجام‌گرفته اشاره کرد.

یکی از موضوعات در این بین واگذاری معدن و کارخانه نفلین سینیت کلیبر است که سالار باوند از مدیران سابق ایمیدرو معتقد است: در این واگذاری سرمایه‌گذار آورده خاصی نداشته و در ادامه هم سرمایه‌گذاری چندانی نداشته است.

آنطور که بررسی برخی طرح‌های دیگر نشان می‌دهد، آقای جعفری چندان به اهلیت سرمایه‌گذار توجه نداشته و به احتمال زیاد واگذاری‌ها براساس روابط شکل گرفته است، البته، بخشی دیگر از این واگذاری‌ها براساس سیاستی دیگر رقم خورد، یعنی مدیریت دولت را چندان توانمند ندانسته و تاکید بر واگذاری آن به افراد دیگر داشته باشند.

اما اشکال دیگر را باید در نحوه انتصابات افراد مشاهده کرد که این موضوع هم یکی از بندهای مهم تحقیق و تفحص است. این در حالی است که با جدی شدن موضوع تحقیق و تفحص جعفری با تغییر مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی سعی بر آرام کردن فضای موجود کرد.

اما همان‌طور که محورهای موجود در تحقیق و تفحص نشان می‌دهد، جعفری باید درباره موارد موجود در شرکت تهیه و تولید پاسخگو باشد.

از موضوع تحقیق و تفحص و واگذاری‌های انجام‌گرفته که بگذریم، نگاهی به عملکرد جعفری در مدتی که عهده‌دار ریاست هیات‌عامل ایمیدرو شده است، نشان می‌دهد که وی تا حدودی به بهره‌برداری از طرح‌هایی که پیش از وی کلید خورده بسنده کرده و به صحبت در مراسم افتتاحیه پرداخته است.

جالب است که جعفری در سخنرانی‌های خود تنها به آمارهای همیشگی بسنده کرده است. به‌عنوان مثال، در نخستین همایش بوکسیت، آلومینا، آلومینیوم و توسعه پایدار به ارائه آمار از وضعیت زنجیره ارزش فولاد پرداخت. این در حالی است که صنعت آلومینیوم کشور در بحث تامین مواد اولیه با مشکل مواجه است و شاید بهتر بود از راهکارهای در دستور کار برای تامین مواد اولیه صحبت می‌شد.

اما موضوع دیگر، تاکید بر طرح احیای معادن و کوچک و متوسط‌مقیاس است. نگاهی به صحبت‌های جعفری نشان می‌دهد، از زمانی که وی عهده‌دار مسئولیت در سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران شده، بخش عمده‌ای از تمرکز خود را بر موضوعی گذاشته است که در دوره حضورش در شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران (ایمپاسکو) دنبال می‌کرد، هرچند، احیای معادن کوچک و متوسط یکی از موضوعات مهم در بخش معدن است، اما آیا طرح‌های مهم دیگری نباید از سوی ایمیدرو دنبال شود.

آیا ایمیدرو نباید در بحث تسهیل ورود سرمایه‌گذار خارجی وارد رایزنی‌های جدید شده و ارتباط با کشورهای دیگر را توسعه دهد. هرچند در دوران پسابرجام، رفت‌وآمد کشورهای خارجی به ایمیدرو و برگزاری جلسات متفاوت افزایش یافت، اما در شرایط تحریمی هم می‌توان با برخی کشورهای معدنی وارد همکاری شد. شاید بهتر باشد جعفری درباره این اقدامات هم صحبت کند.

اما انتقاد دیگری که بر عملکرد ایمیدرو وارد می‌شود، رسانه‌ای بودن رئیس هیات عامل است. جعفری پس از یک سال و چند ماه و با فشار بسیاری از رسانه‌ها در خرداد امسال نشستی با خبرنگاران برگزار کرد، اما سوال این است که آیا تعامل حداکثری با رسانه نمی‌تواند بر حل مشکلات و رفع برخی شبهات اثرگذار باشد؟

آیا تیم رسانه‌ای و روابط‌عمومی ایمیدرو در این مدت با نگاهی تخصصی و بدون در نظر گرفتن روابط این تعامل را حفظ کرده‌اند یا با انتخاب سفارشی رسانه‌ها به بازنشر خبرهای تولیدی خود از نشست‌ها و آمارهای منتشرشده از تولید بسنده کرده‌اند.

سرمایه‌گذاری برای احداث پست برق ۴۰۰ کیلوولت فولاد خوزستان

معاون برنامه‌ریزی و اجرای پروژه‌های شرکت فولاد خوزستان از سرمایه‌گذاری ۱۵ هزار میلیارد ریالی برای احداث خط و پست برق ۴۰۰ کیلوولت فولاد خوزستان خبرداد.

به گزارش روابط‌عمومی فولاد خوزستان، میثم شهنیانی بیان کرد: اکنون مراحل آزمایش تجهیزات بریکو، سکسیونرها و CT این پست برق در حال انجام است و روز ۱۵آبان تست DCS و رله‌های حفاظتی انجام خواهد شد.

وی با بیان اینکه این پروژه در مراحل پایانی آزمایش و آماده بهره‌برداری است افزود: این پست برق شامل چهار عدد ترانس ۳۱۵ مگاولتی بوده که مجموع کل آنها یک هزار و ۲۶۰ مگاولت است.

معاون برنامه‌ریزی و اجرای پروژه‌های شرکت فولاد خوزستان گفت: این پروژه قرار است برق شرکت‌های فولاد خوزستان و فولاد اکسین را تامین کند و اگر تست تجهیزات موردی نداشته باشد تا سه ماه آینده وارد مدار خواهد شد.

وی افزود: با اجرای این پروژه برق باثبات تری خواهیم داشت و این موضوع به نفع خوزستان است زیرا تامین برق شرکت‌های فولاد خوزستان و فولاد اکسین از بخش ۲۳۰ کیلوولت شهری به بخش ۴۰۰کیلوولت صنعتی منتقل خواهد شد و این اقدام باعث می‌شود که شبکه ۲۳۰ کیلوولت اهواز از حالت پرباری خارج و تنها برق شهر و حومه را تامین کند.

شهنیانی با اشاره به اینکه تمام هزینه‌های این پروژه با ۲ شرکت فولاد خوزستان و فولاد اکسین است گفت: ۷۰ درصد هزینه بهره‌برداری از این پست برق برعهده شرکت فولاد خوزستان و هزینه ۳۰درصد باقیمانده را شرکت فولاد اکسین تامین کرده است.

وی افزود: این پست برق به گونه‌ای طراحی شده که برق ۲ مشترک صنعتی فولاد خوزستان و فولاد اکسین را همزمان تامین خواهد کرد.

گفتنی است؛ شرکت فولاد خوزستان با دیماند ۶۵۰ مگاولت آمپر، بزرگ‌ترین مشترک صنعتی شبکه برق شرکت برق منطقه‌ای خوزستان به شمار می‌رود.

خبر

افزایش ۲۷ درصدی تولید فولاد ایران در شهریور

بنا بر جدیدترین اعلام انجمن جهانی فولاد، تولید فولاد ایران در شهریور ماه امسال، ۲۷ درصد رشد پیدا کرد اما تولید فولاد در ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا ۱۷ درصد کاهش یافت.

به گزارش فلزات آنلاین، انجمن جهانی فولاد در جدیدترین گزارش خود اعلام کرد تولید فولاد ایران در شهریور ماه ۱۴۰۱ نسبت به مدت مشابه سال قبل، با افزایش ۲۶.۷ درصدی به ۲.۷ میلیون تن رسیده است.

در حالی که تمامی ۱۰ کشور نخست تولیدکننده فولاد در جهان در شهریور ماه با کاهش تولید مواجه شدند، ایران، هند و چین افزایش تولید داشتند که ایران بیشترین افزایش تولید را به خود اختصاص داده است.

همچنین بر اساس این گزارش، تولید فولاد ایران در ۹ماه نخست سال ۲۰۲۲ نسبت به مدت مشابه سال گذشته، افزایش ۹.۸ درصدی داشته و به ۲۲.۲ میلیون تن رسیده است.

ایران در بهمن ماه ۱۳۹۹، در میان بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فولاد جهان در جایگاه دهم قرار گرفت که از آن ماه تاکنون این جایگاه را حفظ کرده و تولید فولاد ایران طی سال ۲۰۲۱، به ۲۸.۵ میلیون تن رسیده است که نسبت به سال قبل از آن، کاهش ۱.۸ درصدی را نشان می‌دهد.

۷۱ درصد تولید فولاد منطقه غرب آسیا در دست ایران

تولید فولاد در غرب آسیا در شهریور ماه امسال، افزایش داشته و نسبت به مدت مشابه سال گذشته با رشد ۱۵.۴درصدی، به ۳.۸ میلیون تن رسیده است. کشورهای غرب آسیا که در این گزارش مورد بررسی قرار گرفته‌اند، شامل ایران، قطر، عربستان و امارات هستند.

با توجه به تولید ۲.۷ میلیون تنی ایران در شهریور ماه، ۷۱ درصد تولید فولاد غرب آسیا در اختیار ایران بوده است. بر اساس این گزارش، چین با تولید ۸۷ میلیون تن، هند با تولید ۹.۹ میلیون تن و ژاپن با تولید ۷.۱ میلیون تن، سه کشور نخست تولید فولاد در جهان هستند. تولید فولاد ترکیه با کاهش ۱۹.۴ درصدی، بیشترین میزان افت را به خود اختصاص داده است.

تولید فولاد ژاپن ۱۲.۳ درصد، امریکا ۷.۵ درصد، روسیه ۶.۸ درصد، کره جنوبی ۱۵.۴ درصد، آلمان ۱۵.۴درصد و برزیل ۱۱.۷ درصد کاهش یافته است. بر اساس آمارهای انجمن جهانی فولاد، تولید فولاد چین ۱۷.۶ درصد و تولید فولاد هند ۱.۸ درصد افزایش یافته است.

افزایش ۳.۷ درصدی تولید فولاد در جهان

بر پایه این گزارش، تولید فولاد جهان در شهریور ماه ۲۰۲۲ نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۳.۷ درصد افزایش یافته و به ۱۵۱.۷ میلیون تن رسیده است.

همچنین تولید فولاد جهان در ۹ ماه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۴.۳ درصد افت کرده و به ۱۴۰.۲ میلیون تن رسیده است.

تولید فولاد در ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا در شهریور ماه با کاهش ۱۶.۷ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته، به ۱۰.۷ میلیون تن رسیده است. سایر کشورهای اروپایی یعنی بوسنی و هرزگوین، مقدونیه، نروژ، صربستان، ترکیه و انگلیس نیز کاهش ۱۸.۶ درصدی تولید داشتند و میزان تولید فولاد آنها به ۳.۴ میلیون تن رسیده است.

بحران انرژی در اروپا و افزایش سرسام‌آور نرخ انرژی، بر بسیاری از صنایع کشورهای اروپایی تاثیر منفی گذاشته است. حتی بسیاری از کارشناسان نسبت به از دست رفتن صنایع در این کشورها هشدار داده‌اند.

کشورهای آسیا و اقیانوسیه که شامل استرالیا، چین، هند، ژاپن، نیوزیلند، پاکستان، کره جنوبی، تایوان، تایلند و ویتنام هستند، در شهریور ماه ۲۰۲۲، ۱۱۳ میلیون تن فولاد تولید کردند که ۱۰.۶ درصد افزایش یافته است.

تولید فولاد کشورهای امریکای شمالی شامل کانادا، کوبا، السالوادر، گواتمالا، مکزیک و امریکا نیز در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، ۷.۶ درصد کاهش یافته و به ۹.۱ میلیون تن رسیده است.

تولید فولاد افریقا که شامل کشورهای مصر، لیبی و افریقای جنوبی است، با افزایش یک درصدی به ۱.۴ میلیون تن رسیده است. همچنین تولید فولاد کشورهای مستقل مشترک‌المنافع بلاروس، قزاقستان، مولداوی، ازبکستان، روسیه و اوکراین در این بازه زمانی با ۲۱.۹ درصد کاهش، به ۷.۶ میلیون تن رسیده که بیشتر به علت کاهش تولید روسیه و اوکراین بوده است.

بر اساس گزارشی از فارس، تولید فولاد کشورهای امریکای جنوبی که شامل آرژانتین، برزیل، شیلی، کلمبیا، اکوادر، پاراگوئه، پرو، اروگوئه و ونزوئلا هستند نیز با کاهش ۹.۶ درصدی، به ۳.۵ میلیون تن تولید داشته‌اند.

روزگار معدن

چهارشنبه ● ۱۱ آبان ۱۴۰۱ ● ۷ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ ● ۲ نوامبر ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۹۵۱

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر
فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۲۲۷۴۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۳ - ایمیل آگهی ها: ads.smtnews@gmil.com
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: هنر سرزمین سبز

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

دریچه

سود غیرقانونی، علاوه‌بر بورس تولید را هم تخریب می‌کند

یک کارشناس بازار سرمایه گفت: شنیده می‌شود در برخی از بانک‌های متخلف برای مبالغ بالا (حدود یک میلیارد تومان) در هفته‌های اخیر، نرخ سود ۲۰ درصد پرداخت شده است. نرخ سود برای مبالغ بالاتر (بیش از ۳ میلیارد تومان) نیز به مراتب افزایش پیدا می‌کند و درحال‌حاضر نرخ حدود ۲۲ الی ۲۴ درصد نیز شنیده می‌شود. افزایش نرخ سود بر بازار سهام اثری منفی دارد و این عامل همواره به عنوان یکی از متغیرهای اصلی به حساب می‌آید. از سوی دیگر با افزایش نرخ سود نرخ بهره وام‌های بانکی نیز افزایش یافته که می‌تواند علاوه‌بر فشار بر شرکت‌های تولیدی، مطالبات مشکوک الوصول بانک‌ها را نیز افزایش دهد و موجب انباشت بدهی شود.

علی جبل عاملی در گفت‌وگو با سنا با اشاره به رقابت غیرقانونی بانک‌های متخلف در افزایش سود سپرده بانکی، اظهار کرد: شورای‌عالی پول و اعتبار در جهت حفظ ارزش پول ملی در سال ۱۳۹۹، مصوبه‌ای مبنی بر سقف سود در سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه مدت آتی تا ۱۰ درصد، سپرده‌های سه ماهه با نرخ ویژه ۱۲ درصد، سپرده‌های ۶ ماهه با نرخ سود ۱۴ درصد تعیین کرد. همچنین برای سپرده‌های بلندمدت یک ساله نرخ سود ۱۶ درصد و برای سپرده‌های ۲ساله نرخ ۱۸ درصد در نظر گرفتند اما در عمل این مصوبه به طور کامل اجرایی نشد و بیشتر بانک‌ها برای سپرده‌های یکساله عملا سودهای بالای ۱۸ درصد پرداخت کردند.

وی افزود: همچنین شنیده می‌شود در برخی از بانک‌های متخلف برای مبالغ بالا (حدود یک میلیارد تومان) در هفته‌های اخیر، نرخ سود ۲۰ درصد پرداخت شده است؛ این اتفاق در سال گذشته نیز رخ داد و گاهی در سررسید پرداخت سود نرخ ۱۸ درصد علی‌الحساب در نظر گرفته شده و مابه‌تفاوت ۲ درصدی آن چند روز بعد به حساب سپرده‌گذار واریز می‌شود. نرخ شکست این سپرده‌ها هم اغلب ۲ یا ۳ ماهه است. نرخ سود برای مبالغ بالاتر (بیش از ۳ میلیارد تومان) نیز به مراتب افزایش پیدا می‌کند و درحال‌حاضر نرخ حدود ۲۲ الی ۲۴ درصد نیز شنیده می‌شود. آنچه بدیهست برای مبالغ بالا حداقل نرخ سود ۲۲ درصد در نظر می‌گیرند و درحال‌حاضر حتی بانک‌هایی که کفایت سرمایه و یا اعتبار خوبی در بحث ریسک نیز برخوردار هستند و در گذشته نیز درگیر بازی نرخ سود نمی‌شدند، امروز اقدام به پرداخت چنین سودهایی می‌کنند.

این کارشناس بازار سرمایه تصریح کرد: در بازار بدهی نیز اوراقی با نرخ سود ۲۴ الی ۲۵ درصد و یا حتی بیشتر منتشر می‌شود. صندوق‌های سرمایه‌گذاری درآمد ثابت نیز سالیانه حدود ۲۳ درصد سوددهی دارند که البته بخشی از سرمایه‌گذاری آنها نیز مربوط سپرده‌گذاری بانکی است. درحال‌حاضر حتی رقابتی بین اخزاها و اوراق جدیدی که توسط بانک‌ها منتشر می‌شود، به‌وجود آمده که ما شاهد چند نرخی شدن بهره در بازار پول و سرمایه هستیم.

جبل عاملی بیان کرد: اکنون تمایل به استفاده از صندوق‌های نوع دوم که الزامی در خرید سهم برای آنها وجود ندارند، بیشتر شده است و حتی نهادهای مالی نیز در تکاپوی تاسیس چنین صندوق‌هایی هستند؛ این موضوع به خودی خود گویای اوضاع وخیم به‌بار آمده و رقابت مابین بازار بانکی و سهام است.

به عقیده این کارشناس بازار سرمایه، آنچه مسلم است، افزایش نرخ سود بر بازار سهام اثری منفی دارد و این عامل همواره به عنوان یکی از متغیرهای اصلی به حساب می‌آید. از سوی دیگر با افزایش نرخ سود نرخ بهره وام‌های بانکی نیز افزایش یافته که می‌تواند علاوه بر فشار بر شرکت‌های تولیدی، مطالبات مشکوک الوصول بانک‌ها را نیز افزایش دهد و موجب انباشت بدهی شود.

وی تشریح کرد: در شرایط فعلی با ریسک‌های سیستماتیک و غیرسیستماتیک، کاهش نرخ کامودیتی‌ها و رکود تورمی جهانی و فشارهای تحریمی مواجه هستیم. علاوه بر موارد مذکور، مسائلی همچون افزایش نرخ سود بانکی، ریسک‌های مرتبط به نرخ ارز، قیمت‌گذاری دستوری در برخی از اقلام و... نیز بر بازار سهام سایه افکنده و جمیع این عوامل منجر به ریزش‌های اخیر شده است.

جبل عاملی تصریح کرد: البته سایر بازارهای موازی همچون طلا و ارز نیز در یکسال اخیر بازدهی مطلوبی نداشته‌اند و با اندازه‌گیری نرخ بازدهی دلار طی سال گذشته، خواهیم دریافت که راندمان آن به طور حدودی ۲۰ درصد بوده که این مقدار به طور حدودی با بانک‌ها و یا صندوق‌های درآمد ثابت، برابری می‌کند.

وی افزود: طبیعتا با توجه به شرایط موجود، تمایل به استفاده از ابزارهای بدون ریسک افزایش می‌یابد؛ در این بین افرادی که نسبت به صندوق‌های فیکس‌اینکام (درآمد ثابت) آگاه هستند، اقدام به سرمایه‌گذاری و خرید یونیت‌های آن می‌کنند اما عمده مردم که آگاهی کافی را نسبت به نحوه کارکردن با این صندوق‌ها را ندارند، سرمایه‌گذاری در سپرده‌های بانکی را ترجیح می‌دهند. نظام بانکی قدمت بیش از صد سال را داشته و از این بابت وزن زیادی در سلیقه سرمایه‌گذاری عموم مردم دارد. لازم به ذکر است این افراد با مراجعه به بانک‌ها با پیشنهادهای جذابی از سوی مدیران شعب روبه‌رو می‌شوند که بعضا نرخ شکست و درصد سود منعطفی در آنها وجود دارد؛ بنابراین نمی‌توان تاثیر این موضوع را بر افزایش انگیزه خروج سرمایه از بازار سهام را انکار کرد کما اینکه تجربیات تلخ افراد از نزول بازار و ریسک‌های موجود به این انگیزه دامن زده است.

این کارشناس بازار سرمایه ابراز کرد: در شرایط فعلی حتی فعالان بازار سرمایه نیز ترجیح می‌دهند که سرمایه خود را در ابزارهای درآمد ثابت سرمایه‌گذاری کنند که البته این موضوع لطمه کمتری نسبت به سپرده‌های بانکی به بازار سهام وارد می‌کند چراکه به این واسطه صندوق‌ها می‌توانند اوراق را در تعهدات پذیره‌نویسی پشتیبانی کنند و در واقع این مسئله منجر به افزایش حجم تامین مالی در بازار اولیه بالا می‌شود. جبل عاملی درمورد پرسش خبرنگار مبنی بر اینکه پیشنهاد بانک‌ها به صندوق‌های سرمایه‌گذاری برای سپرده‌گذاری به چه میزان می‌تواند تاثیر منفی بر بازار سهام داشته باشد؟ پاسخ داد: علاوه بر اینکه صندوق‌های سرمایه‌گذاری به مراکز جذب منابع (به غیر از سیستم‌های داخلی بازار سرمایه) توجه نشان می‌دهند، از سوی نظام بانکی نیز برای سپرده‌گذاری تشویق می‌شوند. در واقع بانک‌ها از فرصت به وجود آمده کمال استفاده را دارند. فارغ از اینکه دولت سیاست‌های انقباضی برای جذب پول دارد، تمایل بانک‌ها نیز برای جذب منابع بیش از پیش شده و بانک‌ها با پرداخت نرخ سود سپرده بیشتر با یکدیگر به رقابت می‌پردازند.

بسته حمایتی چگونه به بورس کمک می‌کند؟

گروه معدن

عکس: آیدا فریدی

در هفته گذشته شاخص کل بورس با شکست تراز حمایتی یک میلیون ۳۰۰ هزار واحد به سمت ۱.۲میلیون واحد در حال کاهش بود که این نزول باعث تشدید نگرانی سهامداران و فعالان بورس شد. برای کنترل این شرایط و بهبود نرخ سهام، یکی از اقداماتی که در نظر گرفته شد تصویب بسته حمایتی توسط سازمان بورس که منجر به بازگشت بازار شد.

به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، کارشناسان بازار سرمایه در خصوص این بسته حمایتی و اثرگذاری آن بر بازار نکاتی را مطرح کردند که در ادامه می‌خوانید.

محمد غفوری، کارشناس بازار سرمایه گفت: با انتشار جزییات بسته حمایتی از بازار سرمایه لازم است بگوییم که این بسته می‌توانست بسیار زودتر تصویب و اجرایی شود. این بسته درست در زمانی اعلام شده که بازار سرمایه با سیاست‌های انقباضی بانک مرکزی روبه روست و حال بازار سرمایه تعریفی ندارد و با وجود ارزندگی از لحاظ بنیادی و قیمتی، سهامداران در بی‌اعتمادی به سر می‌برند.

وی افزود: در بازارهای مالی دنیا نیز این موضوع مرسوم است. زمانی که حال یک بازار خوب نیست سیاست‌گذار برای آن بسته‌های حمایتی در نظر می‌گیرد تا وضعیت کمی مطلوب شود. بسته ۱۰بندی نیز با همین رویکرد تصویب شده است.

هرکدام از بندها چه اثری بر بورس خواهد داشت؟

غفوری گفت: نخستین بند این بسته به بیمه کردن سهام باز می‌گردد که شرایط آن مشخص شده (پرتفوی اشخاص حقیقی با سقف ۱۰۰ میلیون تومان) که بنا به اطلاع منتشر شده ۹۶ درصد از کدهای حقیقی فعال را پوشش می‌دهد. در این خصوص باید گفت این گزینه محرک خوبی برای کاهش فشار عرضه خواهد بود. با این بند اصل سرمایه و سود مطرح شده برای سرمایه‌گذار تضمین می‌شود و به سبب آنکه سرمایه‌گذار برای این بیمه تا یک سال نباید سهام پرتفوی خود را به فروش برساند.

وی اظهار کرد: بند بعدی در خصوص انتشار اوراق اختیار تبعی فروش بر روی سهام موجود در صندوق‌های درآمد ثابت تا سقف ۴۰۰ هزار میلیارد ریال با تضمین اصل ارزش سبد سهام در ابتدای دوره براساس ترتیباتی که سازمان بورس اعلام می‌کند است؛ که باید گفت با توجه به این که ۱۰ تا ۱۵ درصد از دارایی‌های این صندوق باید در سهام باشد به نظر انتشار این اوراق محرک خوبی برای کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در بازار و اطمینان بخشی در خصوص ارزندگی سهام خواهد بود.

غفوری تصریح کرد: بند سوم این بسته در رابطه با تزریق منابع جدید توسط صندوق‌های حاکمیتی برای خرید سهام در بازار سرمایه است، اما باید به این نکته اشاره کرد که نباید این بند فقط برای چند سهام شاخص‌ساز صرف شود. باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی شود که بتواند به تعادل بازار کمک کند. در غیر این صورت تاثیری مثبتی بر روند نخواهد داشت.

غفوری گفت: بند چهارم در خصوص واریز منابع بودجه ۱۴۰۱ به صندوق تثبیت است که این مورد را می‌توان به تزریق یک خون تازه به یک بیمار با حال وخیم توصیف کرد که می‌تواند بسیار مفید باشد. بند پنجم به هماهنگی، نظارت و پایش مستقیم و مستمر فعالیت اشخاص حقوقی بازار سرمایه اشاره دارد. در چند وقت اخیر برخی از حقوقی‌ها با ایجاد فشار فروش و عدم هماهنگی، بازار را با چالش‌هایی همراه کردند که این هماهنگی و نظارت می‌تواند به نوعی اقدام گره‌گشا در این زمینه باشد.

مدیریت نرخ بهره بین بانکی یکی از معظل‌هاست

غفوری افزود: بند ششم نیز به یکی از بزرگ‌ترین معظل‌های بازار یعنی مدیریت نرخ سود اشاره دارد. بانک مرکزی با سیاست انقباضی که درحال اجرای آن است بخشی از شرایط رکودی فعلی بازار را رقم‌زده است؛ در حالی که باید نرخ بهره بین بانکی کنترل شود، اما براساس آخرین اعلام بانک مرکزی این نرخ به آهستگی درحال افزایش است که امید است با این مصوبه و اجرای درست آن سایه این معظل از بازار کم شود. بند هفتم به افزایش سپرده‌گذاری مستقیم سازمان بورس نزد صندوق تثبت اشاره دارد که باعث افزایش منابع این صندوق برای تزریق نقدینگی می‌شود.

وی گفت: بند هشتم نیز به محدود کردن فعالیت بازارگردان‌ها اشاره دارد. برخی از بازارگردان‌ها در چند وقت اخیر با توجه به شرایط منفی بازار عملکرد مناسبی از خود ثبت نکرده به طوری که با توجه به کمبود منابع در روزهای منفی بیشتر سمت عرضه را تقویت می‌کردند و با پر کردن حجم مبنا باعث زیان بیشتر سرمایه‌گذاران می‌شدند. در روزهای مثبت نیز به جای متعادل کردن بازار بیشتر فشار فروش ایجاد می‌کردند که با محدود کردن آنها، دیگر بازار شاهد چنین اقداماتی نخواهد بود.

غفوری اظهار کرد: بند یکی مانده به آخر نیز به توقف پذیره‌نویسی اوراق بهادار و عرضه‌های اولیه تا زمان بازگشت ثبات به بازار سرمایه اشاره دارد، موردی که می‌تواند مثبت باشد؛ چراکه با توجه به کمبود نقدینگی در زمان پذیره‌نویسی، بازار شاهد فشار فروش زیادی می‌شد. فروشی که بورس را با بحران بیشتری مواجه می‌کرد، اما حالا قرار است کنترل شود. بند آخر نیز به بازگشت زمان معامله فرابورس به حالت سابق اشاره دارد. زمانی که افزایش آن برای پویاتر شدن بازار مناسب بود، اما نه در شرایط فعلی که بازار رمقی ندارد.

بازگشت اعتماد

عصاری، کارشناس تحلیلگر سرمایه گفت: در خصوص بسته حمایتی ۱۰بندی از بازار سرمایه که چند روز گذشته مطرح بود باید گفت این بسته در واقع بیشتر در رابطه با بازگشت اعتماد به بازار است.

وی گفت: یعنی بازگشت اعتماد به بازار در دستور کار قرار گرفته است. بازگشت اعتماد به بازار سرمایه را می‌شود از دو طیف بررسی کرد. بخش اول سیاست‌گذار و حکومتی و بخش دوم سرمایه‌گذاران است.

این کارشناس بازارسرمایه اظهار کرد: به نظر این ۱۰بند بتواند کمک خوبی به بازار سرمایه کند. مدت‌ها است که نه تنها اعتماد به بازار سرمایه بازنگشته، بلکه کم رنگ‌تر هم شده است. متاسفانه تصمیمات زمانی اخذ می‌شود که کار از کار گذشته است و طبیعتا نیازمند انرژی، زمان و منبع بیشتری برای بهبود شرایط است.

عصاری گفت: در فضای مه‌آلود که همه فاکتورهای اقتصادی درگیر نوسانات است و یک ریسک سیستماتیک کل اقتصاد را فراگرفته طبیعتا بازار سرمایه به عنوان یکی از هوشمندترین بازارها رفتار واقع‌گرایانه را نشان می‌دهد و اگر این حمایت‌ها نیز مقطعی باشد تنها نقش یک مُسکن را ایفا می‌کند. در کل استمرار حمایت و اجرای درست آن می‌تواند یک نتیجه مفید برای بازار به همراه داشته باشد.

بسته ۱۰بندی حمایت، اقدامی مثبت و تاثیرگذار است

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: ابلاغ بسته ۱۰بندی حمایت فوری از بازار سرمایه و بیمه اصل و سود سهام مردم اقدامی تاثیرگذار در جهت خروج ریسک از بازار سرمایه بوده و حتما می‌تواند کمک‌کننده باشد.

به گزارش بورس کالا، محمدرضا پورابراهیمی، اقدام دولت و شورای‌عالی بورس در ابلاغ بسته ۱۰ بندی حمایت فوری از بازار سرمایه و بیمه اصل و سود سهام مردم را اقدامی تاثیرگذار دانست و افزود: هر اقدامی که منجر به خروج ریسک از بازار سرمایه شود و اساس آن را به سمت یک بازار مبتنی بر مکانیزم‌های واقعی سوق دهد، حتماً موثر است.

وی ادامه داد: اقدامات اخیر خوب بود اما نیازمند تکمیل است؛ انتشار اوراق تبعی به عنوان یک پوشش ریسک که سهام را بیمه می‌کند، حتماً می‌تواند کمک‌کننده باشد، البته این اقدامات به صورت موقت و در حد و اندازه خودشان اثر مثبت خواهند داشت.

پورابراهیمی با تاکید بر لزوم توجه دولت به حاشیه سود شرکت‌های بورسی در آستانه تدوین لایحه بودجه ۱۴۰۲، گفت: به واسطه اقدامات و مصوباتی که سال گذشته از سوی دولت و با همکاری مجلس رقم خورد؛ اساس رویکرد سودآوری بنگاه‌ها در حوزه بازار سرمایه دچار اختلال شد. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس تصریح کرد: طبق گزارشات مستند کمیسیون اقتصادی؛ میزان مجموع فروش شرکت‌های بورسی که بخش عملیاتی بازار سرمایه را انجام می‌دهند، به جز شرکت‌هایی که کار واسطه‌ای می‌کنند، سال گذشته حدود ۵۰۰ هزار میلیارد تومان بوده که امسال با افزایش ۴۷ درصدی مواجه بوده است و پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال به ۵۰ درصد برسد. وی خاطرنشان کرد: مقایسه افزایش ۵۰ درصدی فروش در مقابل سودآوری نشان دهنده این است؛ علیرغم اینکه سود فروش شرکت‌ها از حدود ۵۰۰ هزار میلیارد تومان به ۷۵۰ همت افزایش یافته، اما حاشیه سود شرکت‌ها از سال گذشته تاکنون از ۲۵ درصد به ۱۵ درصد کاهش یافته است. پور ابراهیمی یادآور شد: این بدان معناست که رویکرد و هدف‌گذاری منابع به سمت تولید با این علامت دهی به اقتصاد کشور حتما دچار صدمه خواهد شد. دلیل این اتفاق؛ اتخاذ تصمیمات و اجرای مصوباتی است که در بخش افزایش نرخ خوراک، سوخت، حقوق و دستمزد، عوارض صادراتی و مجموعه‌های مختلف در لایحه دولت و یا مصوبات مجلس انجام گرفته و در نتیجه آن حاشیه سود شرکت‌ها کاهش یافته است. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس افزود: اگر این روند را اصلاح نکنیم، موضوع اوراق تبعی و نوسانات بازار، نمی‌توانند بازار سرمایه را به موقعیت مطلوب برسانند. وی گفت: ضمن استقبال از بسته حمایتی از بازار بورس که به اندازه خود تاثیرگذار است به دولت تاکید می‌کنیم؛ اصلی‌ترین و مهم‌ترین عامل رویکرد افزایش ظرفیت بازار، رشد شاخص، اعتماد مردم و افزایش سودآوری شرکت‌ها است که در صورت اجتناب دولت از قیمت‌گذاری دستوری در حوزه هزینه‌ای و فروش میسر خواهد بود. پورابراهیمی گفت: امیدواریم این مهم مبنای کار دولت قرار گیرد و ما هم در مجلس تمام تلاشمان را خواهیم کرد، تا آنجا اقدامات ایجابی را با هماهنگی دولت جلو ببریم. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس همچنین در مورد وضعیت بررسی قانون مالیات بر عایدی سرمایه در کمیسیون اقتصادی نیز تصریح کرد: گزارش و مصوبات کمیسیون درباره این طرح چند ماه است که نهایی شده و در نوبت رسیدگی در جلسه علنی مجلس قرار دارد، در عین حال تقاضای بررسی اولویت‌دار این طرح نیز مطرح شده که در صورت همکاری هیات رئیسه طی ۲ هفته آینده در دستور کار صحن قرار می‌گیرد. وی افزود: قانون جدید مالیات بر عایدی سرمایه بخش زیادی از جریانهای سوداگری در اقتصاد کشور را که با ایجاد مشکلات فراوان، سمت و سوی منابع کشور را به سمت دارایی‌های غیر مولد سوق می‌دهد، رفع خواهد کرد و یک پایه مالیاتی مهم در اقتصاد محسوب می‌شود. پورابراهیمی ادامه داد: بررسی طرح اصلاح قانون بازار سرمایه هم در کمیسیون اقتصادی به اتمام رسیده و آماده ارسال به نشست علنی مجلس است و امیدواریم یا قبل از بررسی بودجه و یا پس از آن در دستور کار جلسه علنی مجلس قرار گیرد.

بازارگردان‌ها نقشی در نوسانات نرخ سهام ندارند

یک فعال بازار سرمایه با بیان اینکه بازار گردان‌ها عملا نقشی در افزایش یا کاهش نرخ سهام‌ها ندارند گفت: اختیارات بازار گردان‌ها بسیار محدود است.

به‌گزارش تسنیم، فردین آقابزرگی درمورد چالش‌های معاملات الگوریتمی و بازارگردانی در بورس گفت: الگوریتم و بازارگردانی ابزاری است که نهادهای مالی فعال در بازار سرمایه به آن واسطه برخی تکالیف خود را در حوزه بازارگردانی انجام می‌دهند.

وی با طرح سوالی در این زمینه افزود: بازار سرمایه با وجود شرایط اقتصاد بین‌الملل، جنگ اوکراین و روسیه، نرخ بهره و دیگر متغیرهای اثرگذار بر اقتصاد از ابتدای امسال تا به الان با کمترین نوسان روبه‌رو بوده اما هنوز مشخص نیست که چگونه ظرف ۲ ماه یعنی تا اردیبهشت با به‌کار بردن منویات و اراده سازمان بورس در بازار سرمایه، ابزاری به نام الگوریتم و بازارگردانی مانع از تداوم رشد و افزایش شاخص و قیمت‌ها شد؟

این فعال بازار سرمایه خاطرنشان کرد: روش بازارگردانی به ویژه الگوریتم جلوی شرایط و روند طبیعی سیر قیمتی سهام‌ها چه مثبت و چه منفی را می‌گیرد. آقابزرگی گفت: بازار گردان‌ها از سال ۱۳۹۹ به خواسته شورای امنیت ملی یا سازمان بورس فضایی را ایجاد کردند تا شاهد کمترین نوسان قیمتی باشیم اما در کنار آن، خیلی از متغیرها در کنار فرآیند بازار گردانی دچار تغییر و تحول زیادی شد و اثر بازار گردانی را از بین برد. این فعال بازار سرمایه با بیان اینکه بازار گردان‌ها عملا نقشی در افزایش یا کاهش نرخ سهام‌ها ندارند افزود: بازار گردانی که نتواند نرخ سهام را در راستای رسیدن به ارزش ذاتی آن جهت دهی کند عملا فایده‌ای ندارد و دلیلش هم این است که اختیارات بازار گردان‌ها بسیار محدود است.

وی اظهارکرد: سیستم و عملیات مقام ناظر کماکان محور قانون بازار اوراق بهادار سال ۱۳۸۴ و با همان سازوکار و بدون استفاه از کمک تشکل‌ها عمل می‌کند.

رشد یا ریزش شاخص در حیطه قدرت سازمان بورس نیست

یک کارشناس بازار سرمایه گفت: وضعیت بورس نشانگر بسیاری از پارامترهای اقتصادی کشور است و وظیفه سازمان بورس، رشد شاخص نیست بلکه حفظ و صیانت از حقوق سهامداران وظیفه اساسی و خطیر سازمان بورس است.

به گزارش سنا، نوید خاندوزی با مثبت خواندن بسته‌ها و اقدامات حمایتی از بازار سرمایه و سهامداران اظهار کرد: در کنار رفتارهای حمایتی، لازم است به بازار دو شوک داده شود. یک شوک موقتی است که تاثیر مثبت حدود ۲هفته‌ای بر بازار می‌گذارد و روند بازار را تعیین می‌دهد.

وی با بیان اینکه در کنار این شوک، لازم است زمینه‌ها و بسترهایی برای بازار فراهم شود تا تاثیر ماندگار و بلندمدتی برجای بگذارد، افزود: نخستین بستر در همین راستا، بازگشت اعتماد به بازار است. اکنون رفتار فعلی دولت، در موضوعاتی همچون نرخ سود بین‌بانکی، نرخ‌گذاری دستوری و بودجه، اعتماد سرمایه‌گذار را به همراه ندارد.

خاندوزی با بیان اینکه در شرایط فعلی باید موضوع قیمت‌گذاری دستوری حل شود تا زمینه‌ها برای بازگشت اعتماد به بازار فراهم شود، گفت: در شرایط کنونی لازم است موضوعاتی همچون نرخ گاز در بودجه، فشاری که نرخ سود یا اوراق اخزا به بازار می‌آورد، پایین نگاه داشته شدن نرخ نیمایی به شکل دستوری، حل و فصل شود، تا اقداماتی همچون تزریق پول به بازار یا بسته‌های حمایتی مفید واقع شوند.

این کارشناس ارشد بازار سرمایه با تاکید بر اینکه رشد یا ریزش شاخص بورس در حیطه قدرت سازمان بورس نیست، تصریح کرد: وضعیت بورس نشانگر بسیاری از پارامترهای اقتصادی کشور است و وظیفه سازمان بورس، رشد شاخص نیست بلکه حفظ و صیانت از حقوق سهامداران وظیفه اساسی و خطیر سازمان بورس است.

وی، احقاق حقوق سهامداران را بر رشد شاخص ارجح خواند و افزود: سازمان بورس در اجرای این وظیفه مهم خود به عنوان حافظ منافع سهامداران باید در برابر اموری همچون نرخ‌گذاری دستوری قرار بگیرد.